

УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ

ПОРУШЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

Погіі
листопада 2013 –
лютого 2014
РОКІВ

Спеціальна доповідь

2014 рік

УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ

**СПЕЦІАЛЬНА ДОПОВІДЬ
УПОВНОВАЖЕНОГО ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО ПОРУШЕНЬ
ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ПОДІЙ, ЯКІ
ВІДБУВАЛИСЬ В УКРАЇНІ
З 21 ЛИСТОПАДА 2013 РОКУ
ПО 22 ЛЮТОГО 2014 РОКУ**

ВСТУПНЕ СЛОВО

У цій спеціальній доповіді зібрано матеріал, отриманий та напрацьований Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини в рамках відкритого 30 листопада 2013 року провадження.

В цей короткий період часу в Україні відбулись події, які за своєю значимістю були не лише безпрецедентними, але й надзвичайно трагічними з огляду на жахливу кількість жертв та масштаб порушень прав людей.

Очевидно, що під час активних масових акцій протесту, а також під час дій з боку державних органів Уповноважений не залишався лише спостерігачем. Було здійснено чимало дій і заходів для відновлення порушених прав конкретних учасників масових акцій як працівниками Секретаріату Уповноваженого, так і нашими партнерами з громадських організацій.

Але основним завданням Омбудсмана я вважаю не тільки констатування виявлених порушень чи допомога конкретній людині, але й надання рекомендацій щодо напрацювання таких норм і правил, які б унеможливили повторення таких порушень у майбутньому.

Задля цього і підготовлена ця спеціальна доповідь, яка, ґрунтуючись на аналізі виявлених порушень прав конкретних осіб в хронологічному порядку, містить перелік системних проблем, виявлених у діяльності правоохоронних органів, а також рекомендації, які спрямовані на недопущення аналогічних порушень.

Сподіваюсь, що вказані рекомендації будуть враховані як Парламентом України, так і органами державної влади.

Я вдячна громадським організаціям та активістам за допомогу, надану, як під час провадження, так і під час підготовки цієї доповіді.

Переконана, що українське суспільство зробить висновки із подій останніх трьох місяців, що дозволить змінити на краще стан дотримання прав кожної конкретної людини.

Валерія Лутковська
Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Валерії Лутковської 2

Діяльність щодо забезпечення прав та свобод людини під час масових заходів у листопаді 2013 - лютому 2014 року

Листопад 2013.....	4
Грудень 2013.....	7
Січень 2014.....	25
Лютий 2014.....	88
Рекомендації.....	97

Діяльність щодо забезпечення прав та свобод людини під час масових заходів у листопаді 2013 - лютому 2014 року

Листопад 2013 року

21 листопада 2013 року у зв'язку з рішенням Кабінету Міністрів України про призупинення процесу підготовки до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Євросоюзом у Києві на майдані Незалежності розпочалися протестні акції молоді та студентів. Протестувальники цілодобово перебували на площі.

Однак, в ніч на 30 листопада 2013 року працівники міліції, застосувавши грубу силу, припинили мирне зібрання. Відеозаписи тих подій, які знаходяться у публічному доступі, свідчать про те, що фізична сила, застосована працівниками міліції, була абсолютно неадекватною. Понад тридцять учасників протесту були затримані.

Вже о шостій ранку 30 листопада за повідомленнями, що почали надходити від правозахисників, два представники Уповноваженого прибули до Шевченківського районного управління Головного управління МВС в місті Києві з метою особистої зустрічі із затриманими та з'ясування всіх обставин події. Під час відвідування представники Уповноваженого поспілкувалися із усіма затриманими активістами, а також народними депутатами, які на той час вже перебували у райуправлінні, зокрема з Андрієм Шевченко. В той же день всі затримані особи були звільнені.

Згодом надійшла інформація щодо перебування великої кількості студентів та молоді у Михайлівському соборі у зв'язку із їхнім переслідуваннями з боку правоохоронців.

Прибувши до Михайлівського собору, представники Уповноваженого разом із активістами Асоціації українських моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органів одразу приступили до формування списків зниклих осіб, збору інформації про постраждалих під час розгону мирного зібрання та опитування потерпілих, що переховувались на території Михайлівського собору. Згодом, коли до собору під'їхав автобус із працівниками «Беркуту» представники Секретаріату Уповноваженого разом із правозахисниками розпочали переговори з керівництвом підрозділу, застерігаючи від можливих протиправних дій по відношенню до студентів. Згодом до Михайлівського собору підійшли народні депутати України та долучились до переговорів з «Беркутом», та спільними зусиллями вдалось переконати правоохоронців покинути територію Собору. Близько 18:00 того ж дня від низки громадських активістів надійшли тривожні повідомлення про можливе застосування сили з боку правоохоронців під час стихійного зібрання на Михайлівській площі. З огляду на реальність можливих активних дій правоохоронців того вечора Уповноважений прийняла рішення особисто разом із працівниками Секретаріату перебувати на Михайлівській площі та зустрітись з громадськими активістами. На щастя, жодних протиправних дій з боку учасників мітингу та правоохоронців тієї ночі не було.

Після аналізу та узагальнення всієї зібраної інформації Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини було прийнято рішення щодо відкриття 30 листопада 2013 року провадження у справі про порушення прав і свобод людини під час нічних подій в м. Києві. Мета провадження – **ініціювати відповідне розслідування Генеральною прокуратурою України щодо законності дій співробітників міліції, застосування ними спецзасобів, затримання осіб і доставляння їх до відділу міліції, упевнитись в його прозорості та ефективності, а також забезпечити інформування громадськості про відповідальність тих осіб, які порушили закон.**

Фактично, Омбудсман України була першою посадовою особою у державі, яка офіційно висловила свою позицію щодо подій 30 листопада у Києві. Уповноважений звернулася із пропозицією до тих, хто вважає себе потерпілим від застосування сили з боку працівників міліції 30 листопада 2013 року, звертатись із відповідними заявами до Уповноваженого.

Крім того, Уповноважений звернулася до народних депутатів України із проханням розглянути та прийняти Закон «Про мирні зібрання», як того вимагає вже друге рішення Європейського суду з прав людини, в якому передбачити чіткі правила для всіх учасників мирних зібрань, і особливо – для працівників міліції, в тому числі передбачивши вичерпний перелік підстав для втручання під час реалізації права на мирні зібрання, а також встановити жорсткі правила, що регламентували б застосування спецзасобів під час припинення зібрань¹.

---

¹ (http://www.ombudsman.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3295:-30-&catid=14:2010-12-07-14-44-26&Itemid=75).

УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ

[Укр.](#) | [Рус.](#) | [Eng](#)

Гаряча лінія: 044-253-75-89, 0800-50-17-20

[Головна](#) | [Історія](#) | [Законодавство](#) | [Омбудсмен](#) | [Документи](#) | [Діяльність](#) | [Прес-служба](#) | [Бібліотека](#)

Хтось коли може звернутися до Уповноваженого?
Як звернення не підлягають розгляду Уповноваженим?
Порядок подання звернень до Уповноваженого
Звернутися до Уповноваженого

ПРЕС-РЕЛІЗИ

2014
лютого

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

- Громадянські та особисті права
- Економічні, соціальні та культурні права громадян
- Політичні права громадян
- Права дитини
- Права інвалідів
- Захист прав жінок
- Права осіб, позбавлених волі
- Права біженців
- Захист прав співвітчизників за кордоном
- Право громадян на охорону здоров'я
- Права військовослужбовців та ветеранів
- Права шахтарів
- Міжнародна діяльність Уповноваженого
- Інші
- Пошук
- Діяльність секретаріату
- Декада прав людини

Заява Уповноваженого щодо подій на майдані Незалежності в ніч на 30 листопада

Субота, 30 листопада 2013, 16:06

Заява Уповноваженого щодо подій на майдані Незалежності в ніч на 30 листопада

У зв'язку із подіями, що відбулись в ніч на 30 листопада 2013 року на майдані Незалежності у Києві, Уповноважений Верховної Ради з прав людини заявляє таке.

Конституція України гарантує кожному право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації.

Аналогічні гарантії містить стаття 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, яка є частиною національного законодавства України.

Проте, вночі 30 листопада 2013 року працівники міліції, застосувавши грубу силу, припинили мирне зібрання. Відеозаписи тих подій, які знаходяться у публічному доступі, свідчать про те, що фізична сила, застосована працівниками міліції, була надмірною.

У зв'язку із цим за власною ініціативою відкрито провадження Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини за повідомленнями, поширеними в засобах масової інформації щодо подій, що відбулись в ніч на 30 листопада 2013 року на майдані Незалежності у Києві.

Мета провадження – ініціювати відповідне розслідування Генеральною прокуратурою України щодо законності дій співробітників міліції, застосування ними спецзасобів, затримання осіб і доставляння їх до відділу міліції, упевнитись в його прозорості та ефективності, а також забезпечити інформування громадськості про відповідальність тих осіб, які порушили закон.

В зв'язку із тим, що питання застосування спецзасобів необхідно розглядати як в цілому, так і з огляду на кожну конкретну ситуацію, звертаюсь з пропозицією до тих, хто вважає себе потерпілим від застосування сили з боку працівників міліції 30 листопада 2013 року, звернутись із заявою до Уповноваженого. Звернення прийматимуться у будь-який зручний спосіб, зокрема, за адресою електронної пошти hotline@ombudsman.gov.ua, на сторінці у Facebook за посиланням <https://www.facebook.com/ombudsmanUA>. Громадська приймальня Уповноваженого також готова приймати такі заяви з понеділка, 2 грудня, з 9.00 за адресою м. Київ, вул. Інститутська, 21/8.

Крім того, я ще раз звертаюсь до народних депутатів України із проханням розглянути та прийняти закон про мирні зібрання, як того вимагає вже друге рішення Європейського суду з прав людини, в якому передбачити чіткі правила для всіх учасників мирних зібрань, і особливо – для працівників міліції, в тому числі передбачивши вичерпний перелік підстав для втручання під час реалізації права на мирні зібрання, а також встановити жорсткі правила, що регламентували б застосування спецзасобів під час припинення зібрань.

Грудень 2013 року

На жаль, події набули подальшого розвитку, й вже наступного дня, 1 грудня 2013 року, відбулося чергове протистояння між протестувальниками та працівниками міліції, яке мало місце на вулиці Банковій. Після кількогодинного протистояння міліція жорстко розігнала учасників протесту. При цьому, були допущені грубі порушення прав та свобод людини з боку правоохоронців.

Так, зокрема, у ЗМІ були поширені відео, на яких зафіксовано факти застосування працівниками підрозділу міліції спеціального призначення «Беркут» катування до осіб, які вже лежали на землі та не чинили опору, або ж по відношенню до затриманих осіб, які вже перебувають у наручниках.

2 грудня 2013 року з метою негайного реагування на вищезазначені події, в межах вже відкритого раніше провадження, Уповноважений направила подання Генеральному прокурору України з проханням забезпечити проведення об'єктивного та неупередженого розслідування за фактами незаконного й надмірного застосування працівниками підрозділів міліції особливого призначення «Беркут» фізичної сили та спеціальних засобів під час подій, які мали місце 30 листопада та 1 грудня 2013 року, і як наслідок, численних фактів заподіяння тілесних ушкоджень учасникам мирного зібрання та журналістам.

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

21/8, вул. Інститутська,
м. Київ, 01008, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

тел.: +38 044 253-22-03
факс: +38 044 226-34-27

№ 1-2234/A224089-13-79

« 02 » грудня 2013 р.

Генеральному прокуророві України
Пшонці В.П.

Подання Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

*Щодо незаконного припинення мирного
заходу працівниками міліції та
застосування сили*

Шановний Вікторе Павловичу!

За фактом застосування 30 листопада та 1 грудня спецзасобів працівниками підрозділів міліції особливого призначення “Беркут” (далі – “Беркут”) стосовно учасників масових заходів на Майдані Незалежності в м. Києві керуючись пунктом 1 частини 1 статті 16 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” Уповноваженим відкрито провадження у справі про порушення прав і свобод людини.

Відповідно до статті 39 Конституції України кожному гарантується право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації.

Аналогічні гарантії містяться в статті 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та статті 21 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, які є частиною національного законодавства України.

Проте, в ніч на 30 листопада 2013 року працівники міліції, застосувавши грубу силу, припинили мирне зібрання. Відеозаписи тих подій, які знаходяться у публічному доступі, свідчать про те, що фізична сила, застосована працівниками міліції, була надмірною.

Надмірно застосовувалась фізична сила й спеціальні засоби відносно громадян працівниками міліції також під час подій 1 грудня 2013 року на вул. Банковій в м. Києві. Так, зокрема у ЗМІ було поширено відео, на якому зафіксовано факти побиття працівниками “Беркут” осіб, яких було затримано під час заворушень на вул. Банковій. **Як видно з відеозаписів, працівники міліції застосовували грубу фізичну силу та спеціальні засоби до громадян,**

які не чинили їм опору, били гумовими кийками, ногами та руками вже лежачих громадян, а також поодиноких перехожих далеко від епіцентру подій.

Частина 4 статті 12 Закону України “Про міліцію” встановлює, що у разі неможливості уникнути застосування сили вона не повинна перевищувати міри, необхідної для виконання покладених на міліцію обов’язків і має зводитись до мінімуму можливості завдання шкоди здоров’ю правопорушників та інших громадян. При завданні шкоди міліція забезпечує подання необхідної допомоги потерпілим в найкоротший строк.

Відповідно до підпункту в) пункту 12 “Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку”, затверджених постановою Ради Міністрів УРСР від 27 лютого 1991 року № 49, світлошумові засоби мають використовуватися як засоби забезпечення спеціальних операцій, що проводяться виключно за письмовим розпорядженням. Окрім цього відповідно до пункту 15 зазначених Правил світлошумові засоби відволікаючої дії мають використовуватися не ближче двох метрів від людини, а як видно на відеозаписах подій 1 грудня 2013 року, ці пристрої закидалися прямо у натовп.

Зазначене свідчить про порушення статей 12, 13, 14 Закону України “Про міліцію” та “Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку”, затверджених постановою Ради Міністрів УРСР від 27 лютого 1991 року № 49.

Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ) неодноразово наголошував, що застосування сили з боку працівників правоохоронних органів має відповідати критеріям **необхідності, правомірності та пропорційності**. Згідно з практикою ЄСПЛ, за кожним фактом застосування сили має бути проведено **ефективне розслідування, яке б дозволило з’ясувати всі обставини справи та, у разі встановлення порушень прав людини, притягти винних осіб до відповідальності**.

На підставі викладеного та керуючись ст. 101 Конституції України, п. 3 ст. 3, ст. 15, 22 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”,

ПРОШУ:

забезпечити проведення об’єктивного та неупередженого розслідування за фактами незаконного й надмірного застосування працівниками підрозділів міліції особливого призначення “Беркут” фізичної сили та спеціальних засобів під час подій, які мали місце 30 листопада та 1 грудня 2013 року, й як наслідок численних фактів заподіяння тілесних ушкоджень учасникам масових заходів та журналістам, поінформувавши Уповноваженого про його результати.

З повагою

В.В. Лутковська

У відповідь на подання Уповноваженого Генеральна прокуратура повідомила про відкриття кримінального провадження за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 365 Кримінального кодексу України. При цьому доводиться констатувати, що відповідь надана лише 25.12.2013 року в порушення законодавства про строки надання відповіді Уповноваженому. Крім того, відповідь не містить конкретних заходів, здійснених Генеральною прокуратурою.

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ

01011, м. Київ, вул. Різницька, 13/15

25.12.2013 № 15/1-33984-13

*На № 1-2234 від 02.12.13
А 224089-13-29*

**Уповноваженому
Верховної Ради України
з прав людини
Лутковській В.В.**

Шановна Валеріє Володимирівно!

Генеральною прокуратурою України розглянуто Ваше звернення стосовно застосування надмірної сили працівниками міліції до учасників акції у місті Києві 30.11.2013 та 01.12.2013.

Повідомляю, що Головним слідчим управлінням Генеральної прокуратури України проводиться досудове розслідування у кримінальному провадженні про перевищення працівниками міліції службових повноважень, під час масових заходів 30.11.2013 на Майдані Незалежності у місті Києві за ознаками злочину, передбаченого ч. 2 ст. 365 КК України.

За фактом перевищення працівниками міліції владних повноважень, під час масових заходів 01.12.2013 у центральній частині міста Києва слідчим управлінням прокуратури міста Києва 02.12.2013 розпочато кримінальне провадження за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 365 КК України.

У ході розслідування, моніторингом повідомлень ЗМІ, встановлено факти заподіяння працівниками міліції тілесних ушкоджень журналістам.

За таких обставин, зазначені відомості внесені до ЄРДР за ч. 1 ст. 171 КК України та вказане кримінальне провадження об'єднано з кримінальним провадженням, яке розслідується слідчим управлінням прокуратури міста Києва.

На цей час у вказаних кримінальних провадженнях проводяться слідчі дії за результатами яких буде надано оцінку діям працівників міліції відповідно до вимог КПК України.

Хід досудового розслідування у них перебуває на контролі керівництва Генеральної прокуратури України.

З повагою

**Заступник
Генерального прокурора України**

В.Войцишен

000007

Прокуратура України
ПРОКУРАТУРА МІСТА КИЄВА

03150, Київ-150, вул. Предславинська, 45/9

факс: 524-82-90

Л.О.14 № 06/1 -19698-14

Представнику
Уповноваженого - керівнику
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму
Белоусову Ю.Л.

Шановний Юрію Леонідовичу!

Прокуратурою міста Києва розглянуто Ваше звернення щодо неправомірних, на вашу думку, дій невстановлених працівників органів внутрішніх справ України під час проведення протестів 30.11.13 на Майдані Незалежності у м. Києві.

Повідомляю, що у зв'язку із необхідністю перевірки інформації, розповсюдженої у ЗМІ щодо перевищення працівниками міліції владних повноважень під час масових заходів 30.11.13 на Майдані Незалежності у м. Києві, прокуратурою міста Києва ще 30.11.13 внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань під № 42013110000001053 за попередньою правовою кваліфікацією, передбаченою ч. 2 ст. 365 КК України.

Зазначене кримінальне провадження для подальшого досудового розслідування 02.12.13 передано до Генеральної прокуратури України.

З повагою

Прокурор міста Києва

М. Бескишкий

3 грудня 2013 року з метою перевірки стану забезпечення прав осіб, затриманих 1 грудня на вулиці Банковій, Уповноважений з прав людини особисто відвідала Ізолятор тимчасового тримання та Шевченківський районний суд міста Києва, в якому зустрілася та поспілкувалася з усіма десятима затриманими особами під час їх тримання у камерах для підсудних. Від затриманих надійшли скарги на побиття з боку працівників спецпідрозділу «Беркут», тривалого ненадання медичної допомоги.

Один із затриманих звернувся із проханням повідомити його близьких про його затримання, інший попросив зв'язатися з його жінкою, щоб вона передала йому нові окуляри, так як його окуляри були розбиті під час затримання. Працівники Секретаріату негайно повідомили про це родичам затриманих.

На спеціальному засіданні Комітету Верховної Ради України з прав людини та міжнародних відносин, яке було присвячено подіям 30 листопада – 1 грудня 2013 року Уповноваженим було надано народним депутатам та присутнім ЗМІ першу інформацію про результати провадження щодо подій. Крім того, було наголошено на необхідності неухильного дотримання права на правову допомогу затриманих, оскільки за результатами відвідування затриманих 1 грудня осіб було з'ясовано, що правова допомога була надана не всім та не в повному обсязі. Також було озвучено потребу затриманих у спеціальному лікуванні, зокрема, у зв'язку із захворюванням очей, та в спеціальних ліках. Завдяки втручання Уповноваженого особу, яка була затримана 1 грудня та потребувала лікування очей, було доставлено із Лук'янівського СІЗО до Олександрівської лікарні, а народним депутатам, які опікувались долею цієї особи, – складено та передано список необхідних ліків.

4 грудня 2013 року Уповноважений звернулася із офіційним листом до Міністра внутрішніх справ Віталія Захарченка, в якому акцентувала увагу Міністра на необхідності дотримання принципів застосування сили та вогнепальної зброї працівниками правоохоронних органів, які було прийнято на Восьмому конгресі ООН, а саме:

- співробітники правоохоронних органів під час виконання своїх обов'язків повинні, наскільки це можливо, використовувати ненасильницькі засоби до моменту вимушеного застосування сили та вогнепальної зброї. Вони можуть застосовувати силу і вогнепальну зброю тільки тоді, коли інші засоби є неефективними або не дають будь-яких надій на досягнення наміченого результату;

- у випадках, коли застосування сили та вогнепальної зброї неминуче, співробітники правоохоронних органів зобов'язані:

- (А) виявляти стриманість у такому застосуванні сили і діяти, виходячи з серйозності правопорушення і тієї законної мети, яка повинна бути досягнута;

- (В) звести до мінімуму шкоду і травми, поважати і охороняти людське життя;

- (С) забезпечити надання медичної та іншої допомоги будь-яким пораненим або постраждалим особам в найкоротші терміни;

(D) забезпечити, щоб родичі або близькі друзі поранених або постраждалих осіб були повідомлені в найкоротші строки.

Уповноважений також зазначила, що до неї цілодобово надходять звернення щодо підтвердження чи спростування повідомлень про зникнення, смерть чи тілесні ушкодження тих чи інших учасників масових акцій. У зв'язку з цим, Валерія Лутковська запропонувала Міністру надавати Секретаріату Уповноваженого оперативну інформацію щодо підтвердження чи спростування тих чи інших повідомлень у ЗМІ та соціальних медіа, а також визначити відповідальну особу або коло осіб, які б у цілодобовому режимі перебували на зв'язку з представниками Уповноваженого.

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

21/8, вул. Інститутська,
м. Київ, 01008, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

тел.: +38 044 253-22-03
факс: +38 044 226-34-27

№ 1-2238/13-25

«04» листопада 2013 р.

Міністру внутрішніх справ України
Захарченку В.Ю.

Шановний Віталію Юрійовичу!

Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та я особисто поділяю Вашу занепокоєність незбалансованістю висвітлення у ЗМІ та соціальних медіа подій, що останнім часом відбуваються в нашій державі, а також фактами насильницьких, агресивних та протиправних дій, які мають місце під час масових акцій.

У своїх коментарях та інтерв'ю я неодноразово наголошувала на неприпустимості таких дій як з боку учасників масових акцій, так і з боку працівників міліції.

Конституція України, Європейська конвенція з прав людини та інші міжнародні правові документи гарантують право саме на мирні зібрання та передбачають право держави на обмеження у реалізації цього права у разі виникнення загрози громадському порядку або спроби повалення конституційного ладу насильницьким шляхом.

Тож, висловлюючи свою позицію щодо неприпустимості порушення права громадян на мирні зібрання, я завжди акцентую увагу саме на мирному характері масових акцій. При цьому силові захоплення адмінбудівель, напади на працівників міліції та агресивні дії з боку окремих осіб, що беруть участь у масових акціях, повинні бути публічно засуджені як неприпустимі, а винні особи повинні бути встановлені та понести відповідальність.

Таку позицію також поділяють і послы ЄС та США, які у своїй спільній заяві засуджують напад на адміністративні будівлі під час демонстрацій у Києві минулої неділі, і закликають до проведення саме мирних акцій протесту.

Крім цього, у спілкуванні з громадськими активістами та політиками я завжди підкреслюю, що працівники міліції такі самі громадяни нашої держави, у яких також є діти та сім'ї, а їх близькі та рідні так само чекають їх вдома живими та неушкодженими. Я неодноразово закликала учасників

масових акцій та громадських активістів не піддаватись на провокації та самим не провокувати вчинення протиправних дій.

Проте, вважаю за необхідне звернути Вашу увагу на те, що відповідно до основних принципів застосування сили та вогнепальної зброї співробітниками правоохоронних органів, прийнятих Восьмим Конгресом ООН:

“- співробітники правоохоронних органів під час виконання своїх обов’язків повинні, наскільки це можливо, використовувати ненасильницькі засоби до моменту вимушеного застосування сили та вогнепальної зброї. Вони можуть застосовувати силу і вогнепальну зброю тільки тоді, коли інші засоби є неефективними або не дають будь-яких надій на досягнення наміченого результату;

- у випадках, коли застосування сили та вогнепальної зброї неминуче, співробітники правоохоронних органів зобов’язані:

(А) виявляти стриманість у такому застосуванні сили і діяти, виходячи з серйозності правопорушення і тієї законної мети, яка повинна бути досягнута;

(В) звести до мінімуму шкоду і травми, поважати і охороняти людське життя;

(С) забезпечити надання медичної та іншої допомоги будь-яким пораненим або постраждалим особам в найкоротші терміни;

(D) забезпечити, щоб родичі або близькі друзі поранених або постраждалих осіб були повідомлені в найкоротші строки”.

Офіс Уповноваженого та я особисто також поділяю Вашу стурбованість щодо маніпуляцій в інформаційному просторі та у соціальних медіа, які, на жаль, набули масового характеру. Офіс Уповноваженого, перебуваючи на постійному зв’язку з громадськими активістами, всіляко намагається допомогти встановити істину та запобігти поширенню неправдивої, а іноді і відверто провокативної інформації.

До Секретаріату Уповноваженого цілодобово надходять звернення щодо підтвердження чи спростування повідомлень про зникнення, смерть чи тілесні ушкодження тих чи інших учасників масових акцій. У тісній взаємодії з працівниками Вашого відомства, закладів Міністерства охорони здоров’я та Генеральної прокуратури ми допомагаємо громадським активістам розібратись у потоці чуток та різних повідомлень, відділити правдиву інформацію від відвертих провокацій, розшукати друзів, знайомих та родичів учасників акцій.

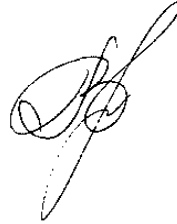
Більше того, самі громадські активісти, розуміючи загрози, які несуть інформаційні маніпуляції, звертаються до нас із пропозиціями щодо створення на базі офіційної сторінки Уповноваженого у мережі Фейсбук або на базі сайту Уповноваженого постійно діючого інформаційного центру, який би слугував достовірним джерелом інформації для громадських активістів. Відтак, користуючись нагодою, звертаюсь до Вас із пропозицією надавати Секретаріату Уповноваженого оперативну інформацію щодо підтвердження чи спростування тих чи інших повідомлень у ЗМІ та

соціальних медіа, а також визначити відповідальну особу або коло осіб, які б у цілодобовому режимі перебували на зв'язку з представниками Уповноваженого та допомагали оперативно відреагувати або розібратись у тих повідомленнях, що надходять від учасників масових акцій та громадських активістів.

Вважаю, що започаткування такої взаємодії сприяло б відновленню суспільного діалогу між представниками громадянського суспільства, МВС та Секретаріатом Уповноваженого.

З повагою

Валерія Лутковська

5 грудня 2013 року працівники Секретаріату Уповноваженого відвідали Київську міську лікарню швидкої медичної допомоги з метою перевірки поширеної у ЗМІ інформації про тримання у цьому закладі 20-ти студентів з майдану Незалежності з отруєннями, блокування лікарні працівниками міліції та недопущення ними родичів до постраждалих.

З'ясувалося, що інформація щодо блокування органами міліції лікарні та тримання в цьому закладі 20 студентів не підтвердилась. Непорозуміння ж виникло у зв'язку з тим, що спецпалати вже багато років розташовані у токсикологічному відділенні лікарні. Проте міліція здійснює охорону лише цих палат, решта ж хворих відділення отримують лікування у звичному режимі.

В ході візиту було встановлено, що у лікарні перебувало 10 людей, які отримували лікування, пов'язане із отриманням різних травм під час подій у Києві 30 листопада та 1 грудня 2013 року, з них 6 – в спеціалізованій палаті під охороною міліції у зв'язку із перебуванням цих осіб під вартою.

Під час бесід із представниками Секретаріату всі затримані постраждали повідомили, що проблем із спілкуванням зі своїми родичами не мають, скарги на персонал лікарні – відсутні. Разом із тим, від громадян, які тримаються у спецпалаті, надійшла низка скарг щодо порушень законодавства під час кримінального провадження, а також щодо побиття та жорстокого поводження з боку правоохоронців. Отриману інформацію було негайно спрямовано до Прокуратури міста Києва для проведення відповідного розслідування.

6 грудня 2013 року група працівників Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини разом із громадськими активістами Вадимом Пивоваровим та Тарасом Гаталяком здійснили візит без попередження до ізолятора тимчасового тримання в м. Києві з метою перевірки інформації щодо існування загрози життю та здоров'ю громадського активіста Андрія Дзіндзі, який на той час перебував в Ізоляторі.

По приїзду до ізолятора було встановлено, що Андрія вже помістили до автозаку для доставки до суду. Моніторам вдалося зупини процес доставлення та поспілкуватися з Андрієм. Член моніторингової групи (лікар з досвідом роботи в сфері судово-медичної експертизи) оглянув Андрія щодо наявності тілесних ушкоджень. В ході огляду видимих тілесних ушкоджень встановлено не було.

З аналізу медичної документації було з'ясовано, що вчора, 5 грудня 2013 року, в Київській міській лікарні швидкої медичної допомоги Андрію було зроблено рентгенологічне дослідження кісток черепа та грудної клітини – патологічних змін не виявлено.

Центром з надання безоплатної правової допомоги було забезпечено зустріч Андрія Дзиндзі з адвокатом.

Починаючи з 10 грудня 2013 року почав працювати механізм інформаційної комунікації в форматі «Громадські активісти – Офіс Уповноваженого – МВС» до роботи якого згодом долучився і Координаційний центр з надання безоплатної правової допомоги. У тісній співпраці з представниками інститутів громадянського суспільства працівники Секретаріату Уповноваженого у режимі цілодобового чергування почали оперативно опрацьовувати інформацію, яка надходила від громадських активістів.

Вночі з 10 на 11 грудня правоохоронці здійснили спробу відтіснити учасників мирної акції з території майдану Незалежності. Близько п'ятої ранку, з метою оперативного реагування на можливі порушення прав та свобод людини, Уповноважений разом із групою працівників Секретаріату особисто прибула до майдану Незалежності.

У зв'язку з появою інформації про затримання учасників протесту працівниками Секретаріату були здійснені моніторингові візити до низки районних управлінь міліції та медичних закладів міста Києва, а також до ізолятору тимчасового тримання. З'ясувалося, що до Шевченківського районного управління було доставлено дев'ять осіб, яких було затримано на майдані Незалежності. На час прибуття працівників Секретаріату Уповноваженого одного із затриманих забрала швидка медична допомога через потребу негайної госпіталізації внаслідок отриманих тілесних ушкоджень. Інші вісім, на яких було складено протоколи про адміністративне правопорушення за ст. 173 КУпАП, трималися в райуправлінні понад три години. На вимогу представників Уповноваженого затримані були відпущені під зобов'язання у визначений день і час прибути до Шевченківського районного суду для участі у розгляді адміністративної справи. Також було встановлено, що чотири особи звернулися за медичною допомогою до Інституту нейрохірургії ім. А.П.Ромоданова, однак всі постраждалі відмовилися від госпіталізації, отримавши допомогу амбулаторно. Жодна особа в цей день до Київської міської лікарні швидкої медичної допомоги у зв'язку із отриманими тілесними ушкодженнями під час подій на Майдані Незалежності не зверталася.

Крім того, у зв'язку з появою інформації, що міліція здійснювала заходи із забезпечення виконавчого провадження, Уповноваженим було направлено

запит до Державної виконавчої служби України з метою з'ясування, на яких саме правових підставах здійснювалося зазначене провадження у нічний час.

Уповноважений звернула увагу Голови Державної виконавчої служби на те, що відповідно до частини 3 статті 29 Закону України «Про виконавче провадження» провадження виконавчих дій у нічний час допускається у разі, якщо невиконання рішення створює загрозу життю чи здоров'ю громадян або **якщо виконавчі дії, розпочаті до двадцять другої години, необхідно продовжити, але з наступним повідомленням начальника відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, не пізніше наступного робочого дня після проведення таких дій.**

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

21/8, вул. Інститутська,
м. Київ, 01008, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

тел.: +38 044 253-22-03
факс: +38 044 226-34-27

№ 1-2316/13-32

« 11 » грудня 2013 р.
Голові

Державної виконавчої служби
України

Дудінову В.О.

Шановний Валерію Олексійовичу!

Інформую, що триває провадження Уповноваженого з прав людини щодо дотримання прав і свобод громадян під час подій, які мали місце 30 листопада 2013 року на Майдані Незалежності у м. Києві, а також під час інших подій, які сталися останнім часом та пов'язані із мирним зібранням протестувальників.

Зокрема, в рамках зазначеного провадження досліджується питання дотримання прав мирних мітингувальників під час звільнення проїжджої частини вулиць в районі Майдану Незалежності з використанням важкої техніки, яке проходило 10 грудня 2013 року у нічний час.

Статтею 29 Закону України "Про виконавче провадження" встановлено, що виконавчі дії провадяться державним виконавцем у робочі дні не раніше шостої і не пізніше двадцять другої години, якщо інше не передбачено цією статтею. Провадження виконавчих дій у нічний час допускається у разі, якщо невиконання рішення створює загрозу життю чи здоров'ю громадян або якщо виконавчі дії, розпочаті до двадцять другої години, необхідно продовжити, але з наступним повідомленням начальника відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, не пізніше наступного робочого дня після проведення таких дій.

З огляду на наведену норму та резонанс усіх подій, що відбуваються на Майдані Незалежності у м. Києві, керуючись статтею 101 Конституції України та статтями 17, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини", прошу невідкладно повідомити про правові підстави проведення вищезазначених заходів у нічний час.

З повагою

 В.В. Лутковська

УКРАЇНА

ДЕРЖАВНА ВИКОНАВЧА СЛУЖБА УКРАЇНИвул. Артема, 73, м. Київ, 04053, тел./факс: (044) 486-65-18
e-mail: dvs_dilovod@minjust.gov.ua Код ЄДРПОУ 37471975

25.12.2013 № 13-0-01-136/33

На № _____

Г _____ Г

**Уповноваженому
Верховної ради України
з прав людини
Лутковській В.В.**

Щодо результатів розгляду листа

Шановна Валеріє Володимирівно!

У Державній виконавчій службі України розглянуто Вашого листа від 11.12.2013 № 1-2316/13-31, стосовно проведення заходів щодо звільнення проїжджої частини вулиць в районі Майдану Незалежності у місті Києві в нічний час 10 грудня 2013 року, та в межах компетенції повідомляється наступне.

За наявною у Державній виконавчій службі України інформацією, виконання рішень щодо проведення вищевказаних заходів виконувалося органами державної виконавчої служби міста Києва.

Проведення виконавчих дій щодо звільнення проїжджої частини вулиць в районі Майдану Незалежності у місті Києві безпосередньо Державною виконавчою службою України не здійснювалось.

Оскільки у Державній виконавчій службі України відсутня достатня інформація з приводу питань, порушених у Вашому листі, до Головного управління юстиції у місті Києві скеровано відповідний запит.

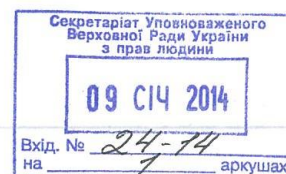
Після надходження вказаної інформації до Державної виконавчої служби України, Вас буде повідомлено додатково.

З повагою

Голова

В.О. Дудінов

Коцюбинський 4866584

Вночі 18 грудня 2013 року з гарячої лінії «Євромайдан SOS» до Секретаріату Уповноваженого надійшла інформація про те, що на залізничному вокзалі Києва правоохоронці масово затримують прихильників Євромайдану та знущаються з них. З метою негайної перевірки цієї інформації до вокзалу прибула група працівників Секретаріату разом із громадськими активістами. Під час спілкування із молоддю, яка перебувала на вокзалі в очікуванні потягів, жодна особа не підтвердила фактів затримання активістів. Працівниками Секретаріату було також здійснено перевірку лінійного відділу міліції на станції Київ-Пасажирський, оглянуто всі службові приміщення, проглянуто відеозаписи камер спостереження. За результатами моніторингу інформація щодо затримання активістів не знайшла свого підтвердження.

25 грудня 2013 року в засобах масової інформації було розповсюджено повідомлення про нанесення тілесних ушкоджень активісту Харківського Євромайдану Дмитру Пилипцю. В межах відкритого провадження в ГУМВС України в Харківській області спрямовано запит щодо інформування Уповноваженого про заходи, вжиті в межах відкритого кримінального провадження.

У відповідь на запит було отримано інформацію про внесення даних до Єдиного реєстру досудових розслідувань та початок розслідування.

Головне Управління
МВС України
в Харківській області
СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ

61023, м. Харків,
вул. Весніна, 14, 2-й під.

27. 12. 2013 р. № 39/6189

т-2349/43-08

26.12.13

Уповноваженій Верховної Ради
України з прав людини
Лутковській В.В.

вул. Інститутська, 21/8,
м. Київ, 01008

Шановна Валерія Володимирівна !

Керівництвом Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в Харківській області розглянуто Ваше звернення, з надання інформації про внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань повідомлення, про нанесення тілесних ушкоджень Дмитру П

24.12.2013, близько 21.15 год., до чергової частини Київського РВ ХМУ ГУМВС України в Харківській області від оператора «102» надійшло повідомлення про те, що в м. Харкові, по вул. Іванова, 27, невістановлені особи з хуліганських спонукань здійснили напад на гр. П Д.Ю. та заподіяли йому тілесні ушкодження – множинні різані рани лівої та правої частин сідничної області та правої руки.

24.12.2013 слідчим СВ Київського РВ ХМУ ГУМВС України в Харківській області за вказаним фактом розпочаті кримінальні провадження №12013220490006685 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 122 КК України та №12013220490006686 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 296 КК України.

24.12.2013 прокуратурою Київського району м. Харкова матеріали кримінальних проваджень №12013220490006685 та №12013220490006686 об'єднані в одне провадження під спільним №12013220490006685.

27.12.2013 прокуратурою Харківської області визначена підслідність проведення подальшого досудового розслідування по вказаному кримінальному провадженню слідчим відділом ХМУ ГУМВС України в Харківській області.

В теперішній час по кримінальному провадженню №12013220490006685 триває проведення необхідних слідчих (розшукових) дій, спрямованих на швидке, повне та неупереджене розслідування обставин вчиненого кримінального правопорушення.

Хід проведення досудового розслідування у кримінальному провадженні №12013220490006685 та прийняття у ньому законного і обґрунтованого рішення знаходяться на постійному контролі керівництва Головного управління МВС України в Харківській області.

Також надсилаємо на Вашу адресу копію витягу з ЄРДР по кримінальному провадженню №12013220490006685.

З повагою
перший заступник начальника ГУМВС
начальник СУ ГУМВС
України в Харківській області
полковник міліції

М.І. Фоменко

Наприкінці грудня до Секретаріату Уповноваженого почастишали звернення щодо тиску на активістів громадянського суспільства, пошкодження майна та власності учасників та організаторів мирних акцій протесту, журналістів, а також повідомленнями про вчинення нападів на них.

Станом на 27 грудня 2013 року до Секретаріату Уповноваженого надійшли десятки звернень стосовно:

- вчинення нападів на організаторів або співорганізаторів та активістів місцевих протестних акцій у Феодосії, Івано-Франківську, Дніпропетровську, Харкові, Житомирі, Тернополі;
- пошкодження майна та автомобілів, що належать активістам протестних акцій, у Сімферополі, Луганську, Ужгороді, Одеській області та Харкові;
- жорстокого побиття журналістів та представників ЗМІ у Києві, Київській області, Житомирі.

25 грудня близько 2-ої години ночі активісти Асоціації УМДПЛ повідомили працівників Офісу Уповноваженого з прав людини, які в цей час працювали у режимі цілодобового чергування, про події, що відбулися з відомою журналісткою Тетяною Чорновіл.

У зв'язку з цим, 27 грудня 2013 року Уповноважений з прав людини звернулась до Генерального прокурора України та Міністра внутрішніх справ України із проханням **забезпечити проведення ефективних, об'єктивних та прозорих розслідувань усіх справ, пов'язаних із нападами на журналістів та активістів мирних протестних акцій, пошкодженням їх майна та автомобілів, і притягнути до відповідальності винних осіб.**

Уповноважений відмітила, що *“представники інститутів громадянського суспільства, правозахисна спільнота справедливо зазначають, що вказані факти сприймаються у суспільстві як свідчення можливої реалізації стратегії залякування активістів мирних протестних акцій. На жаль, безкарність винних у вчиненні цих протиправних дій лише посилює й утверджує цю думку в суспільстві”².*

² http://www.ombudsman.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3393:2013-12-27-14-15-44&catid=14:2010-12-07-14-44-26&Itemid=75.

Укр. | Рус. | Eng

УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Головна
Історія
Законодавство
Омбудсмен
Документи
Діяльність
Прес-служба
Бібліотека
ЗМІ

Гаряча лінія: 044-253-75-89, 0800-50-17-20
Співпраця з КСУ
Виступи
Міжнародна діяльність
Звернення громадян
Фінансування
Подання

Захист персональних даних: 253-11-35, 253-53-94

> Хто і коли може звернутися до Уповноваженого?

> Які звернення не підлягають розгляду Уповноваженим?

> Порядок подання звернень до Уповноваженого

> Звернутися до Уповноваженого

ПРЕС-РЕЛІЗИ

2014

лютого

Пн Вт Ср Чт Пт Сб Нд

3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Громадянські та особисті права

Економічні, соціальні та культурні права громадян

Політичні права громадян

Права дитини

Права інвалідів

Захист прав жінок

Права осіб, позбавлених волі

Права біженців

Захист прав співвітчизників за кордоном

Право громадян на охорону здоров'я

Права військовослужбовців та ветеранів

Права шахтарів

Міжнародна діяльність Уповноваженого

Інші

Заява Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з приводу подій, що відбуваються останнім часом у Києві та регіонах України

П'ятниця, 27 грудня 2013, 16:15

Уповноважений з прав людини висловлює глибоке занепокоєння у зв'язку зі зростанням тиску на активістів громадянського суспільства, численними повідомленнями про вчинення нападів на учасників та організаторів мирних акцій протесту, журналістів, а також фактами пошкодження їх майна та власності.

За період з 30 листопада 2013 року до Секретаріату Уповноваженого надійшли десятки звернень стосовно:

- вчинення нападів на організаторів або співорганізаторів та активістів місцевих протестних акцій у Феодосії, Івано-Франківську, Дніпропетровську, Харкові, Житомирі, Тернополі;
- пошкодження майна та автомобілів, що належать активістам протестних акцій, у Сімферополі, Луганську, Ужгороді, Одеській області та Харкові;
- жорстокого побиття журналістів та представників ЗМІ у Києві, Київській області, Житомирі.

Повідомлення, звернення та інформацію, що надійшла від представників правозахисних організацій стосовно цих подій, долучено до відповідних проваджень стосовно порушення прав на мирні зібрання, свободу вираження поглядів, одержання і поширення інформації, життя та особисту недоторканність, які перебувають під моїм особистим контролем.

Представники інститутів громадянського суспільства, правозахисна спільнота справедливо зазначають, що вказані факти сприймаються у суспільстві як свідчення можливої реалізації стратегії залякування активістів мирних протестних акцій. На жаль, безкарність винних у вчиненні цих протиправних дій лише посилює й утворює цю думку в суспільстві.

У зв'язку з цим я звертаюсь до Генерального прокурора України та Міністра внутрішніх справ України з вимогою забезпечити проведення ефективних, об'єктивних та прозорих розслідувань усіх справ, пов'язаних із нападами на журналістів та активістів мирних протестних акцій, пошкодженням їх майна та автомобілів, і притягнути до відповідальності винних осіб. Адже безкарність провокує та породжує нові злочини.

Водночас, звертаю увагу журналістів, громадських активістів та працівників ЗМІ на неприпустимість порушення права на приватність та розголошення персональних даних. Слід завжди пам'ятати, що за будь-яких обставин до винесення вироку судом особа є невинуватою. Відтак, розповсюдження повідомлень про вину тих чи інших осіб у вчиненні протиправних дій,

Водночас Уповноважений звернула увагу журналістів, громадських активістів та працівників ЗМІ на неприпустимість порушення права на приватність та розголошення персональних даних, адже одним із ключових прав людини згідно з Європейською конвенцією з прав людини є право на приватність. Розповсюдження у мережі Інтернет персональних даних особи без її згоди, а тим більше розповсюдження персональних даних членів її родини та дітей є неприпустимим та не відповідає європейським стандартам у сфері захисту прав людини

Повідомлення, звернення та інформацію, що надійшла від представників правозахисних організацій стосовно цих подій, були долучені до відповідних проваджень стосовно порушення прав на мирні зібрання, свободу вираження поглядів, одержання і поширення інформації, життя та особисту недоторканність.

Січень 2014 року

З метою безперервного моніторингу дотримання прав і свобод людини Уповноваженим було встановлено чергування працівників Секретаріату під час святкових та вихідних днів 1-7 січня 2014 року. До чергування були залучені працівники Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму, Управління з питань дотримання процесуального законодавства та Управління комунікативної політики та зв'язків із громадськістю. Ситуація в ці дні залишалася спокійною.

10 січня 2014 року в районі Києво-Святошинського районним судом Київської області та згодом в районі Святошинського районного відділу управління міліції відбулися зіткнення між мітингувальниками та працівниками органів внутрішніх справ, внаслідок чого 11 осіб з різним ступенем тілесних ушкоджень були доставлені транспортом екстреної медичної допомоги до Київської міської клінічної лікарні № 17 і Київської обласної лікарні. За результатами подальшої перевірки працівниками Секретаріату Уповноваженого з прав людини встановлено, що станом на 16:00 11 січня з числа осіб, які отримали тілесні ушкодження, 4 особи перебувають у лікувальних закладах:

- 2 особи у Київській обласній клінічній лікарні;
- 1 особа (працівник міліції) у Центральному госпіталі МВС України;
- 1 особа у приватній медичній клініці.

За інформацією адміністрації Київської міської клінічної лікарні № 17 та Київської міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги, особам, які були доставлені бригадами швидкої медичної допомоги чи звернулись до лікарні самостійно, було надано необхідну амбулаторну та стаціонарну медичну допомогу та виписано додому.

Під час проведення працівниками Секретаріату Уповноваженого з прав людини особистих бесід із постраждалими, жодних скарг на надання медичної допомоги не заявлено. Також особа, щодо якої була інформація про відмову у госпіталізації, на момент перевірки перебувала на стаціонарному лікуванні.

Події 10-11 січня змусили Уповноваженого з прав людини ще раз нагадати і представникам влади, і учасникам масових акцій, що Конституція України визнає життя і здоров'я людини, її честь і гідність найвищою соціальною цінністю³.

---

³ http://www.ombudsman.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3423:2014-01-13-15-24-39&catid=14:2010-12-07-14-44-26&Itemid=75

Укр. | Рус. | Eng

УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Головна | Історія | Законодавство | Омбудсмен | Документи | Діяльність | Прес-служба | Бібліотека ЗМІ

Гаряча лінія: 044-253-75-89, 0800-50-17-20 | [Доповіді](#) | [Заяви у ЗМІ](#) | [Положення](#) | [Листи та звернення](#) | [Угоди](#)

Захист персональних даних: 253-11-35, 253-53-94

Хто і коли може
звернутися до
Уповноваженого?

Які звернення не
підлягають розгляду
Уповноваженим?

Порядок подання
звернень до
Уповноваженого

Звернутися
до Уповноваженого

ПРЕС-РЕЛІЗИ

◀
2014
▶

◀
лютого
▶

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Громадянські та особисті права

Економічні, соціальні та культурні права громадян

Політичні права громадян

Права дитини

Права інвалідів

Захист прав жінок

Права осіб, позбавлених волі

Права біженців

Захист прав співвітчизників за кордоном

Право громадян на охорону здоров'я

Права військовослужбовців та ветеранів

Права шахтарів

Міжнародна діяльність Уповноваженого

Заява Уповноваженого з прав людини з приводу подій під Києво-Святошинським районним судом Київської області

Понеділок, 13 січня 2014, 17:23

Події, що відбувалися 10 січня цього року під Києво-Святошинським районним судом Київської області та згодом під Святошинським районним відділом міліції, змушують мене ще раз нагадати і представникам влади, і учасникам масових акцій, що Конституція України визнає життя і здоров'я людини, її честь і гідність найвищою соціальною цінністю.

Кожна людина має право на повагу до його гідності, і ніхто не може бути підданий поводженню, що принижує його гідність. Ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Незалежно від того, чи це представник правоохоронних органів, прокурор, суддя чи громадський активіст.

Наголошую, що встановлення в Україні європейських стандартів у сфері захисту прав людини було проголошено серед головних цілей мирного зібрання «Євромайдан».

На жаль, окремі дії активістів та учасників масових акцій не лише не відповідають проголошеним цілям мирного зібрання, але й прямо суперечать європейським принципам у сфері захисту прав людини. А певні масові акції в рамках «Євромайдану» зовсім не відповідають європейським критеріям «мирних зібрань».

Одним із ключових прав людини згідно з Європейською конвенцією з прав людини є право на приватність. Розповсюдження у мережі Інтернет персональних даних особи без її згоди, а тим більше розповсюдження персональних даних членів її родини та дітей є неприпустимим та не відповідає європейським стандартам у сфері захисту прав людини.

Закликаю громадських активістів та учасників мирних акцій протесту дослухатись до слів представників «Автомайдану», в яких йдеться про те, що кожна людина має бути захищена від посягань на своє життя, здоров'я чи особисту свободу та під час участі у протестних акціях користуватись винятково законними шляхами вирішення конфліктних ситуацій.

Єдиний справді ефективний спосіб боротьби за права людини – це правовий. І саме у правовій площині в ході здійснення провадження Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо дотримання прав Бевза С.В., Мосійчука І.В. і Шпари В.М. було вжито низку дієвих заходів.

Серед них – і моніторинг дотримання процесуальних прав підсудних, в рамках якого представник Уповноваженого з прав людини був присутній під час судових засідань Києво-Святошинського районного суду Київської області, в тому числі і на закритих судових засіданнях.

Уповноважений закликала громадських активістів та учасників мирних акцій протесту дослухатись до слів представників «Автомайдану», в яких йшлося про те, що кожна людина має бути захищена від посягань на своє життя, здоров'я чи особисту свободу та під час участі у протестних акціях користуватись винятково законними шляхами вирішення конфліктних ситуацій.

Уповноважений з прав людини також звернула увагу керівництва правоохоронних органів на те, що дії правоохоронців повинні відповідати основним принципам застосування сили співробітниками правоохоронних органів, прийнятих Восьмим Конгресом ООН з питань попередження злочинності та поводження з правопорушниками.

Починаючи з 13.01.2014, до Уповноваженого надійшло 14 звернень учасників Автомайдану з приводу дій працівників Державтоінспекції МВС, пов'язаних із їх розшуком, збором конфіденційної інформації, відвіданими

П Сергія Леонідовича для перевірки та прийняття рішень у порядку і спосіб, передбачені законодавством України.

Відповідно до вимог ст. 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" прошу поінформувати Уповноваженого про вжиті заходи і прийняті рішення.

Додатки:

- копія депутатського звернення Г	Олександра Олександровича в інтересах Д	Михайла на 2 арк. в 1 прим.;
- копія депутатського звернення Г	Олександра Олександровича в інтересах К	Марка Зеновійовича на 3 арк. в 1 прим.;
- копія заяви Д	Ганни Володимирівни	про вчинені кримінальні правопорушення на 6 арк. в 1 прим.;
- копія скарги Ш	Олексія Вікторовича	на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги К	Тетяни Вікторівни	на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги F	Андрія Борисовича	на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги К	Віктора Володимировича	на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги Д	Ганни Володимирівни	на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги М	Зоряни Зеновійовни	на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги К	Євгена Валерійовича	на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги Т	Арсенія Миколайовича	на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги П	Сергія Леонідовича	на 3 арк. в 1 прим.;

З повагою

Представник Уповноваженого – керівник
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму

Ю.Л. Белоусов

З Генеральної прокуратури України було отримано відповідь, у якій зазначено, що перевірка звернень учасників Автомайдану доручена територіальним прокуратурам, на території обслуговування яких вчинені оскаржувані дії.

Прокуратура України

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ

вул. Різницька, 13/15, Київ-11, 01011

факс: 280-26-03

08.02.14 № 06/1-11622-14

від _____

Представнику Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини -
керівнику Департаменту з питань
реалізації національного
превентивного механізму
Бслоусова Ю.Л.

Шановний Юрію Леонідовичу !

Ваше звернення в інтересах Г О.О., Д Г.В. та інших з приводу дій працівників правоохоронних органів для організації розгляду згідно з вимогами чинного законодавства направлено до прокуратур Львівської, Київської, Житомирської областей та прокуратури м. Києва, які поінформують Вас про результати в установленому законом порядку.

Хід вирішення звернення Генеральною прокуратурою України взято на контроль.

З повагою

Заступник начальника Головного управління
наглядової діяльності
у кримінальних провадженнях
слідчих органів прокуратури

 А. Петруня

Також з метою оцінки дій працівників ДАІ в межах провадження Уповноваженого спрямовано запит начальнику Департаменту ДАІ МВС України з вимогою надати пояснення стосовно фактичної і правової підстави дій та рішень кожного з працівників міліції, дії яких оскаржувалися, та копії матеріалів адміністративних проваджень стосовно авторів звернень.

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 19/14-К.2.2.5609.14/26, К.2.2.5643.14/26,
К.2.2.5684.14/13, К.2.2.5694.14/26, К.2.2.5700.14/26,
К.2.2.5710.14/26, К.2.2.5821.14/26, К.2.2.5918.14/10,
К.2.2.5993.14/26, К.2.2.6027.14/06, К.2.2.6079.14/10,
К.2.2.6088.14-1/13-ОЗ

« 29 » січня 2014 р.

Начальнику Департаменту ДАІ
МВС України
Астапковичу В.І.

вул. Лук'янівська, 62, м. Київ,
04071

Шановний Володимире Івановичу!

До Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини надходять депутатські звернення та численні скарги від громадян на дії працівників ДАІ, пов'язані з їх розшуком, збором конфіденційної інформації, відвідинами житла та викликами до підрозділів Державтоінспекції під приводом притягнення до відповідальності за вчинення правопорушень, які за твердженнями авторів звернень, вони не вчиняли.

За фактами, викладеними в зазначених скаргах та публікаціях з цього приводу у засобах масової інформації, відкрито провадження Уповноваженого у справі про порушення прав людини і громадянина.

На підставі ст. 101 Конституції України, ст. 1, 13, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», п. 6.3, 6.4, 6.6 Положення про представників Уповноваженого, затвердженого наказом Уповноваженого від 26.07.2012 № 7/8-12, прошу до 20 лютого 2014 року надати Уповноваженому з прав людини копії матеріалів адміністративних проваджень стосовно:

- 1) Ш Олексія Вікторовича, викликаного у відділ ДАІ Святошинського РУ ГУМВС України в м. Києві на 10.00 год. 08.01.2014;
- 2) К Тетяни Вікторівни, викликаного у відділ ДАІ Оболонського РУ ГУМВС України в м. Києві на 14.00 год. 09.01.2014;
- 3) Р Андрія Борисовича, викликаного у відділ ДАІ Оболонського РУ ГУМВС України в м. Києві на 14.20 год. 09.01.2014;
- 4) К Віктора Володимировича, викликаного у відділ ДАІ Оболонського РУ ГУМВС України в м. Києві на 14.50 год. 09.01.2014;
- 5) Д Ганни Володимирівни, викликаного у відділ ДАІ Голосіївського РУ ГУМВС України в м. Києві на 10.00 год. 10.01.2014;

6) М Зоряни Зеновіївни, викликаной у відділ ДАІ Львівського міського управління ГУМВС України у Львівській області на 10.00 год. 09.01.2014;

7) Д Михайла, якого за місцем проживання 04.01.2014 відвідували працівники ДАІ ГУМВС України у Львівській області;

8) К Марка Зеновійовича, викликаного у відділ ДАІ Львівського міського управління ГУМВС України у Львівській області на 10.00 год. 11.01.2014;

~~9) К Євгена Валерійовича, викликаного у відділ ДАІ Ірпінського МВ ГУМВС України в Київській області на 14.00 год. 07.01.2014;~~

10) Т Арсенія Миколайовича, стосовно якого 09.01.2014 працівниками ДАІ складено протокол серії АГ2 №242887 про правопорушення, скоєне нібито 29.12.2013;

11) П Сергія Леонідовича, стосовно якого 09.01.2014 працівниками ДАІ складено протокол серії АБ2 №426544 про правопорушення, скоєне нібито 29.12.2013.

Крім того прошу надати Уповноваженому з прав людини **пояснення стосовно фактичної і правової підстави дій та рішень** кожного з працівників міліції, дії яких оскаржуються.

Додатки:

- копія скарги Ш. Олексія Вікторовича на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги К Тетяни Вікторівни на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги Р Андрія Борисовича на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги К Віктора Володимировича на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги Д Ганни Володимирівни на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги М Зоряни Зеновіївни на 2 арк. в 1 прим.;
- копія депутатського звернення Г Олександра Олександровича в інтересах Д Михайла на 2 арк. в 1 прим.;
- копія депутатського звернення Г Олександра Олександровича в інтересах К Марка Зеновійовича на 3 арк. в 1 прим.;
- копія скарги К Євгена Валерійовича на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги Т Арсенія Миколайовича на 2 арк. в 1 прим.;
- копія скарги П Сергія Леонідовича на 3 арк. в 1 прим.;

З повагою

**Представник Уповноваженого – керівник
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму**

Ю.Л. Белоусов

На зазначений запит від начальника Департаменту ДАІ МВС України отримано відповідь, яка, на думку Уповноваженого, свідчить про грубе порушення обов'язку співпраці з Уповноваженим. З цього приводу готується відповідне подання Уповноваженого Міністру внутрішніх справ України.

МВС УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ ДЕРЖАВНОЇ
АВТОМОБІЛЬНОЇ ІНСПЕКЦІЇ04071, Україна, м. Київ, вул. Лук'янівська, 62
Тел.: (380 44) 272-36-60, 272-37-56
Факс: (380 44) 272-47-53*Державна інспекція*

МВД УКРАИНЫ

17.02.2014

ДЕПАРТАМЕНТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ
АВТОМОБІЛЬНОЙ ІНСПЕКЦИИ04071, Украина, г. Киев, ул. Лукьяновская, 62
Тел.: (380 44) 272-36-60, 272-37-56
Факс: (380 44) 272-47-53

8 лютого 2014 року № 4/3-2492 На № _____ від _____

Верховна Рада УкраїниПредставнику Уповноваженого –
керівнику Департаменту з питань
реалізації національного превентивного
механізму**Білоусову Ю.Л.****Шановний Юрію Леонідовичу!**

Департаментом ДАІ МВС України у межах компетенції розглянуто Ваше звернення від 29.01.2014 за № 19/7-К225609.14/26, Ш225643.14/26, Г225684.14/13, Д225694.14/26, М225700.14/26, К225710.14/26, Р225821.14/26, К225918.14/10, Д225993.14/26, П226028.14/06, Т226079.14/10, щодо необхідності надання копій матеріалів адміністративних проваджень відносно визначених Вами осіб та пояснень стосовно фактичної і правової підстави дій та рішень кожного з працівників міліції, дії яких оскаржуються цими особами.

За результатами розгляду повідомляємо, що Департамент ДАІ МВС України не є володільцем запитуваних Вами документів та інформації про правові підстави дій окремих працівників міліції, оскільки адміністративні матеріали відносно вказаних Вами осіб, згідно з вимогами статті 221 Кодексу України про адміністративні правопорушення, знаходяться на розгляді відповідних судових установ, а втручання в їх діяльність виходить за межі компетенції Державтоінспекції МВС.

Звертаємо Вашу увагу на те, що відповідно до вимог пункту 10 Положення про представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради з прав людини від 26.07.2012 № 7/8-12, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, об'єднання громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, посадові і службові особи, до яких звернувся представник Уповноваженого, зобов'язані співпрацювати з ним і надавати йому необхідну допомогу, зокрема, надавати інформацію і давати пояснення відносно фактичної і правової підстави своїх дій і рішень. При цьому у надісланих Вами копіях скарг дії або рішення працівників Департаменту ДАІ МВС України не оскаржуються.

Крім того, інформуємо що положеннями Закону України "Про звернення громадян" не передбачено розгляд копій скарг громадян, а тому для організації

До
Вх. № К225609.14/26
11 ЛІСТ 2014
на 2 арк.

розгляду цих скарг, надання необхідних роз'яснень та поновлення порушених, на думку скаржників, прав громадян, пропонуємо Вам згідно з вимогами частини третьої статті 7 цього Закону надіслати їх за належністю до органів внутрішніх справ, до компетенції яких належить вирішення порушених питань.

Також у разі наступного звернення просимо врахувати, що Департамент ДАІ МВС України є структурним підрозділом Міністерства внутрішніх справ України та не має статусу органу внутрішніх справ або органу державної влади.

З повагою
начальник Департаменту

В.І. Астапкович

Подальше реагування органів державної влади на звернення учасників Автомайдану перебуває на контролі Уповноваженого.

Черговий виток протистояння відбувся 19 січня 2014 року, коли на вулиці Грушевського розпочалися сутички між мітингувальниками та працівниками міліції, внаслідок яких постраждали десятки осіб з обох сторін.

Цього ж дня Уповноважений звернулася із закликом до обох сторін конфлікту негайно припинити будь-які силові дії⁴.

⁴ http://www.ombudsman.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3440:2014-01-20-10-12-50&catid=14:2010-12-07-14-44-26&Itemid=75

УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ

[Укр.](#) | [Рус.](#) | [Eng](#)

[Головна](#) | [Історія](#) | [Законодавство](#) | [Омбудсмен](#) | [Документи](#) | [Діяльність](#) | [Прес-служба](#) | [Бібліотека](#) | [ЗМІ](#)

Гаряча лінія: 044-253-75-89, 0800-50-17-20 | Генезис прав людини | Інститут омбудсмена | Українська модель |
 Захист персональних даних: 253-11-35, 253-53-94

Хто і коли може
звернутися до
Уповноваженого?

Які звернення не
підлягають розгляду
Уповноваженим?

Порядок подання
звернень до
Уповноваженого

Звернутися
до Уповноваженого

ПРЕС-РЕЛІЗИ

◀ 2014 ▶
◀ лютого ▶

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Понеділок, 20 січня 2014, 12:12

Права людини

Висловлюю глибоку стурбованість з приводу подій, що відбуваються на вул. Грушевського у центрі м. Києва, та засуджую прояви насилля, внаслідок якого вже постраждали десятки учасників масових акцій та працівників правоохоронних органів.

Закликаю всі сторони негайно припинити та в подальшому утриматись від будь-яких силових дій або таких, що провокують насильство.

Серед причин, що стали каталізатором насильницьких дій, широко згадуються й ухвалені парламентом 16 січня 2014 року зміни до законодавства, які зачіпають засадничі права та свободи людини.

Безумовно, проекти нормативно-правових актів, які напругу торкаються такої чутливої сфери як права та свободи людини, повинні бути предметом широкого громадського обговорення, навіть якщо деякі їх норми аналогічні тим, що діють у країнах ЄС.

Останні події є яскравим свідченням того, до яких наслідків може призвести недотримання цієї практики. Проте аргументи сили, кийків та бруківки не лише не наближають нас до розв'язання конфлікту, а тільки його загострюють та звужують поле для пошуку непростих компромісів.

Переконана, єдиним виходом з кризової ситуації, що склалася у суспільстві, є відкритий та публічний політичний діалог за участю всіх зацікавлених сторін. Вітаючи ініціативу щодо створення робочої групи для розгляду питань щодо врегулювання політичної кризи, висловлюю свою готовність долучитись до запропонованого суспільного діалогу та закликаю представників громадянського суспільства скористатись цією можливістю задля пошуку шляхів мирного розв'язання конфліктів.

Громадянські та особисті права

Економічні, соціальні та культурні права громадян

Політичні права громадян

Права дитини

Права інвалідів

Захист прав жінок

Права осіб, позбавлених волі

Права біженців

Захист прав співвітчизників за кордоном

У своїй заяві Уповноважений зазначила, що на її переконання “єдиним виходом з кризової ситуації, що склалася у суспільстві, є відкритий та публічний політичний діалог за участю всіх зацікавлених сторін. Вітаючи ініціативу щодо створення робочої групи для розгляду питань щодо врегулювання політичної кризи, висловлюю свою готовність долучитись до запропонованого суспільного діалогу та закликаю представників громадянського суспільства скористатись цією можливістю задля пошуку шляхів мирного розв'язання конфліктів”.

Крім того, в цей же день керівником Секретаріату Уповноваженого було направлено запит до начальника Головного управління МВС України в місті Києві з вимогою в терміновому порядку надати Уповноваженому вичерпну інформацію щодо всіх осіб, яких було затримано працівниками міліції протягом 19-20 січня 2014 року, а також перевірити інформацію щодо затримання та неналежного поведження із представниками ЗМІ.

СЕКРЕТАРІАТ
Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01038, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03

№ 2.-90/14-08

«20» січня 2014р.

Т.в.о. начальника ГУМВС
України в м. Києві
Мазану В.Б.
вул. Володимирська, 15,
м. Київ, 01601

Шановний Валеріє Борисовичу!

Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини відкрито провадження у зв'язку з подіями, які відбуваються на вулиці Грушевського у місті Києві з 19.01.2014.

У зв'язку з цим, керуючись ст. 101 Конституції України, ст. 1, 13, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" прошу **терміново** надати інформацію з наступних питань:

- загальна кількість затриманих осіб у зв'язку з зазначеними подіями;
- фактичне місце та час затримання кожної затриманої особи;
- місце тримання кожної затриманої особи;
- прийняте рішення по кожній затриманій особі;
- дотримання стосовно кожної із затриманих осіб Порядку інформування

центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1363.

Окремо прошу **терміново** перевірити численні повідомлення ЗМІ щодо затримання працівників засобів масової інформації, в тому числі щодо тривалого тримання в одному з автозаків на вулиці Грушевського знімальної групи "Радіо Свобода" (оператора Ігоря І та журналіста Дмитра Е).

Інформацію прошу надати до 18.00 20.01.2014 до приймальні Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини за тел/факс № 044 226 34 27.

З повагою

Керівник Секретаріату

Б.В. Крикльовенко

Проте відповідь, відправлена з МВС нібито 20.01.2014, до Секретаріату Уповноваженого надійшла лише 17.02.2014. З цього приводу проводиться перевірка з метою вжиття заходів реагування.

МВС УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
В МІСТІ КИЄВІ
СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ

вул. Володимирська, 15, м. Київ, 01601
 20 січня 2014 р. № 12/2-883

На № 2-90/14-08 від 20.01.2014

Ваше звернення
 24.02.2014

Керівнику Секретаріату
 Уповноваженого Верховної Ради
 України з прав людини
Крикливенку Б.В.
 вул. Інститутська, 21/8, м. Київ,
 01008

Про розгляд звернення

Шановний Богдане Володимировичу!

Вашого листа від 20.01.2014 № 2-90/14-08 щодо надання інформації у зв'язку з подіями, які відбуваються на вулиці Грушевського у місті Києві з 19.01.2014 за дорученням керівництва Головного управління МВС України в місті Києві розглянуто у слідчому управлінні.

За викладеною у зверненні інформацією проведено перевірку, за результатами якої у кримінальному провадженні за фактом масових заворушень по вулиці Грушевського в м. Києві, яке розслідується слідчим управлінням Головного управління МВС України в місті Києві, станом на 18.00 годин 20 січня 2014 року у зв'язку із зазначеними подіями затримано 22 підозрюваних у порядку, передбаченому ст. 208 КПК України.

Затримані перебувають відповідно у Деснянському, Дніпровському та Дарницькому районних управліннях міліції.

З повагою
заступник начальника

О.М. Шеремет

Починаючи з 20 січня 2014 року, працівники Секретаріату Уповноваженого з прав людини почали здійснювати щоденні моніторингові візити до органів та підрозділів внутрішніх справ та медичних закладів міста з метою перевірки інформації щодо можливих порушень прав та свобод осіб, затриманих у зв'язку з подіями на вул. Грушевського. За кожним фактом виявлених порушень негайно інформувалася прокуратура міста Києва для вжиття відповідних заходів реагування.

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-143/14-66

«25» січня 2014 р.

Прокурору м. Києва
Бескишкому М.Г.

вул. Предславинська, 45/9,
м. Київ, 03151

Шановний Миколо Григоровичу!

20 та 23 січня 2014 року з метою моніторингу діяльності органів та підрозділів ГУМВС України в місті Києві щодо виконання вимог Конституції України, національного законодавства, міжнародних Конвенцій і стандартів поводження з затриманими та доставленими особами, дотримання їх прав, пов'язаних з обмеженням особистої свободи працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснено моніторинговий візит до Дарницького РУ ГУМВС України в м. Києві.

Так, 23 січня 2014 року було встановлено факти несвоечасного надання медичної допомоги доставленим до райуправління громадянам з тілесними ушкодженнями, які, за їх твердженнями, вони отримали під час затримання та при цьому були жорстоко побиті працівниками міліції, а саме:

Р [REDACTED] доставлений о 04.10 год.
госпіталізований о 10.25 год. КЛШМД;

Ш [REDACTED], доставлений о 04.10 год.,
госпіталізований о 10.30 год. до КЛШМД;

К [REDACTED] доставлений о 04.10 год.,
госпіталізований об 11.25 год. КЛШМД;

С [REDACTED], доставлений о 04.10 год.,
госпіталізований о 08.48 год. до КЛШМД.

Європейський суд з прав людини неодноразово наголошував, що застосування сили працівниками правоохоронних органів має відповідати критеріям необхідності, правомірності та пропорційності. Згідно з практикою Європейського суду з прав людини, за кожним фактом застосування сили має бути проведене ефективне розслідування, яке б дало змогу з'ясувати всі

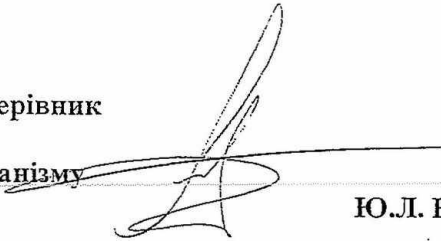
обставини справи та, у разі встановлення порушень прав людини, притягти винних осіб до відповідальності.

Інформую, що за результатами попереднього моніторингового відвідування Дарницького РУ ГУМВС України в м. Києві направлено лист до Генеральної прокуратури України (копія додається).

На підставі викладеного та керуючись ст. 101 Конституції України, п. 3 ст. 3, ст. 15, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини", п. 6.3, 6.4, 6.6 Положення про представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини № 7/8-12 від 26.07.2012, прошу провести об'єктивне та неупереджене розслідування за зазначеними фактами, та поінформувати Уповноваженого про його результати.

Додаток: на 1 арк.

З повагою
Представник Уповноваженого – керівник
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму

Ю.Л. Белоусов

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-144/14-110

«25» січня 2014 р.

Прокурору м. Києва
Бескишкому М.Г.

вул. Предславинська, 45/9,
м. Київ, 03150

Шановний Миколо Григоровичу!

23 січня 2014 року з метою моніторингу дотримання прав людини в діяльності ОВС працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснено моніторинговий візит до Оболонського РУ ГУМВС України в м. Київ.

У ході відвідування виявлено ряд системних порушень прав людини в діяльності даного райуправління міліції.

Порушується право людини на правову допомогу. Всупереч вимогам ст. 208, 213 КПК України, Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363, уповноважені службові особи, що здійснюють затримання, не повідомляють про це орган (установу), уповноважений законом на надання безоплатної правової допомоги, негайно після такого затримання.

Зокрема, Центр безоплатної правової допомоги було повідомлено про затримання:

- А [ ] через 13 год., 45 хв. після фактичного затримання;
- П [ ] через 7 год., 30 хв. після фактичного затримання;
- П [ ] через 7 год., 30 хв. після фактичного затримання;
- С [ ] через 9 год., 30 хв. після фактичного затримання;
- М [ ] через 9 год., 10 хв. після фактичного затримання;

Про затримання С [ ] взагалі не зазначено часу повідомлення Центру, зазначено лише, що адвокат прибув через 10 год. 40 хв. після фактичного затримання.

Черговий Оболонського РУ на порушення вимог п. 6.6.2 Інструкції, затвердженої наказом МВС від 28.04.2009 № 181, не перевіряє, чи повідомлено

Центр безоплатної правової допомоги про затримання доставленої особи, та не повідомляє його самостійно, зафіксувавши таке повідомлення.

Застосовуються катування та інші жорстокі, нелюдські або такі, що принижують гідність, віди поводження.

Протягом тривалого часу з моменту затримання громадяни тримаються в спецавтомобілях, за мінусової температури повітря, без доступу до питної води та можливості справити природні потреби. Зокрема, з моменту фактичного затримання і до доставляння до органу досудового розслідування тримались в спец автомобілях:

- А [ ] протягом 11 годин 15 хвилин;
- Н [ ] протягом 7 годин;
- П [ ] протягом 11 годин;
- С [ ] протягом 6 годин 30 хвилин;
- М [ ] протягом 6 годин;
- С [ ] протягом 6 годин 40 хвилин.

Порушуються вимоги ч. 5 с. 208 КПК України щодо зазначення у протокол затримання місця, дати і точного часу (години і хвилини) затримання відповідно до положень ст. 209 цього Кодексу.

Так, відповідно до запису в протоколі затримання С [ ] фактично затримано 22.01.2014 о 13.00, проте, в окремому поясненні до протоколу адвокат та сам затриманий зазначили час фактичного затримання 22.01.2014. о 10.00.

У протоколах затримання А [ ], С [ ] П [ ] місця їх фактичного затримання не вказані взагалі.

Не дотримуються вимоги ст. 212 КПК України. У підрозділі органу досудового розслідування Оболонського райуправління не призначена службова особа, відповідальна за перебування затриманих, та не виконуються вимоги щодо забезпечення прав затриманих, передбачені ч. 3 цієї статті.

Враховуючи вищезазначене, на підставі ст. 101 Конституції України, ст. 1, 3, 13, 17, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини", ст. 20 Закону України "Про прокуратуру", прошу Вас здійснити перевірку стану дотримання прав людини в діяльності Оболонського РУ ГУМВС України та вжити заходів прокурорського реагування відповідно до вимог чинного законодавства.

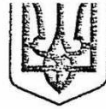
~~Про вжиті заходи та прийняті рішення прошу поінформувати~~ Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в термін, передбачений законом, додавши копії матеріалів перевірки.

З повагою
Представник Уповноваженого – керівник
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму

Ю.Л. Белоусов

За вказаним листом прокуратурою Оболонського району м. Києва було проведено перевірку, за результатами якої начальнику Оболонського РУ ГУМВС України в м. Києві винесено Подання про усунення порушень вимог законодавства щодо додержання конституційних прав затриманих у місцях застосування заходів примусового характеру.

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-155/14-94

«27» січня 2014 р.

Прокурору м. Києва
Бескишкому М.Г.

вул. Предславинська, 45/9,
м. Київ, 03150

Шановний Миколо Григоровичу!

23 січня 2014 року з метою моніторингу дотримання прав людини в діяльності ОВС працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини здійснено моніторинговий візит до Святошинського РУ ГУМВС України в м. Києві.

У ході відвідування виявлено ряд системних порушень прав людини в діяльності даного райуправління міліції.

Порушується право людини на правову допомогу. Всупереч вимогам ст. 208, 213 КПК України, Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363, уповноважені службові особи, що здійснюють затримання, не повідомляють про це орган (установу), уповноважений законом на надання безоплатної правової допомоги, негайно після такого затримання. Зокрема, Центр безоплатної правової допомоги було повідомлено про затримання:

- К [ ] через 09 год. 05 хв. після доставлення до райуправління, про час фактичного затримання відомості в будь-яких документах відсутні;
- О [ ] через 3 год. 49 хв. після доставлення до райуправління, про час фактичного затримання відомості в будь-яких документах відсутні;
- Х [ ] через 1 год. 45 хв. після доставлення до райуправління, про час фактичного затримання відомості в будь-яких документах відсутні;
- Г [ ] через 3 год. 05 хв. після його доставлення до райуправління, про час фактичного затримання відомості в будь-яких документах відсутні;

- Б [ ] через 1 год. 15 хв. після його доставлення до райуправління, про час фактичного затримання відомості в будь-яких документах відсутні;
- П [ ] через 2 год. 45 хв. після його доставлення до райуправління, про час фактичного затримання відомості в будь-яких документах відсутні;
- С [ ] через 2 год. 45 хв. після його доставлення до райуправління, про час фактичного затримання відомості в будь-яких документах відсутні.

Черговий Святошинського РУ на порушення вимог п. 6.6.2 Інструкції, затвердженої наказом МВС України від 28.04.2009 № 181, не перевіряє, чи повідомлено Центр безоплатної правової допомоги про затримання доставленої особи, та не повідомляє його самостійно, зафіксувавши таке повідомлення.

Порушуються вимоги ч. 5 ст. 208 КПК України щодо зазначення у протоколі затримання місця, дати і точного часу (години і хвилини) затримання відповідно до положень ст. 209 цього Кодексу.

Так, відповідно до запису в протоколі затримання К [ ] фактично затримано 22.01.2014 о 21.40, в тоді як в усному поясненні сам затриманий зазначив час фактичного затримання 22.01.2014. о 10.00.

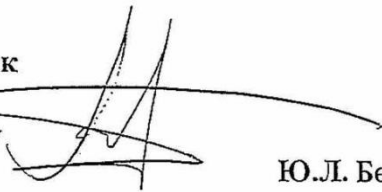

Не дотримуються вимоги ст. 212 КПК України. Службова особа, відповідальна за перебування затриманих не виконує вимоги щодо забезпечення прав затриманих осіб, передбачені ч. 3 цієї статті.

Враховуючи вищезазначене, на підставі ст. 101 Конституції України, ст. 1, 3, 13, 17, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини", ст. 20 Закону України "Про прокуратуру", прошу Вас здійснити перевірку стану дотримання прав людини в діяльності Святошинського РУ ГУМВС України та вжити заходів прокурорського реагування відповідно до вимог чинного законодавства.

Про вжиті заходи та прийняті рішення прошу поінформувати Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в термін, передбачений законом, додавши копії матеріалів перевірки.

З повагою
Представник Уповноваженого – керівник
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму

Ю.Л. Белоусов

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-154/14-66

27 січня 2014

Прокурору м. Києва
Бескишкому М.Г.

Шановний Миколо Григоровичу!

20 січня 2014 року з метою моніторингу діяльності органів та підрозділів ГУМВС України в місті Києві щодо виконання вимог Конституції України, національного законодавства, міжнародних Конвенцій і стандартів поводження з затриманими та доставленими особами, дотримання їх прав, пов'язаних з обмеженням особистої свободи працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснено моніторинговий візит до Дніпровського РУ ГУМВС України в м. Києві.

За результатами моніторингового відвідування було встановлено непоодинокі факти порушення права громадян на захист, неналежного поводження та побиття працівниками міліції затриманих за підозрою у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 294 КК України, а саме:

В [ ] затриманого та доставленого до райуправління о 06.30 год. 20.01.2013. Київський міський центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги **не повідомлявся**;

Г [ ] доставленого о 06.30 год. 20.01.2013. Київський міський центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги **не повідомлявся**;

Х [ ] доставленого о 06.30 год. 20.01.2013. Київський міський центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги **не повідомлявся**;

К [ ] доставлений о 06.30 год. 20.01.2013, до Київського міського центра з надання безоплатної вторинної правової допомоги повідомлено лише о 14.05 год. Крім того, останній мав тілесні ушкодження, медична допомога **не надавалася**, поміщений до ІТТ ГУМВС України в м. Києві, а 21.01.2014 госпіталізований до медичного закладу КШМД (копія довідки додається);

О [ ] доставлений о 06.30 год. 20.01.2013, до Київського міського центра з надання безоплатної вторинної правової допомоги повідомлено о 13.50 год.;

Ш [ ] доставлений о 06.30 год. 20.01.2013, до Київського міського центра з надання безоплатної вторинної правової допомоги повідомлено лише о 15.30 год.;

С [ ] доставлений о 06.30 год. 20.01.2013, до Київського міського центра з надання безоплатної вторинної правової допомоги повідомлено лише о 18.20 год.;

К [ ] доставлений о 06.30 год. 20.01.2013, до Київського міського центра з надання безоплатної вторинної правової допомоги повідомлено лише о 18.30 год.

Про виявлені недоліки з метою поновлення порушених прав людини і громадянина поінформовано прокурора прокуратури міста Києва Нагорного А.А. та керівника органу досудового розслідування Дніпровського РУ ГУМВС України в м. Києві Яценка В.І.

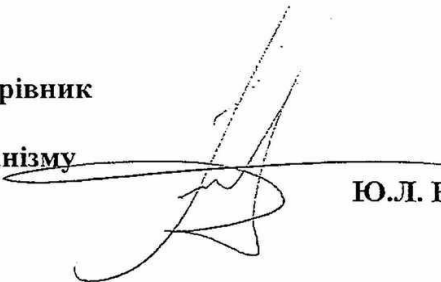
Аналіз матеріалів перевірки дають підстави стверджувати, що уповноваженими службовими особами Дніпровського РУ ГУМВС України в м. Києві порушені вимоги кримінального процесуального законодавства постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб" від 28.12.2011 р. № 1363 та відомчих нормативних документів МВС України, а саме Інструкції з організації діяльності чергових частин органів і підрозділів внутрішніх справ України, спрямованої на захист інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, затвердженої наказом МВС України № 181 від 28.04.2009, і, як результат, позбавлення права на правову допомогу, неналежне поводження та тривале, безпідставне тримання затриманих осіб в службових приміщеннях райуправління міліції.

На підставі викладеного, керуючись статтею 101 Конституції України, пунктом 3 статті 3, статей 15, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" та п. 6.3, 6.4 Положення про представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затвердженого наказом Уповноваженого з прав людини від 26.07.2012 № 7/8-12, перевірити зазначені факти та прийняти рішення у порядку і спосіб, передбачені законодавством України.

Відповідно до вимог ст. 22 Закону прошу поінформувати про вжиті заходи і прийняте рішення.

Додаток: - копія Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених на 4 арк.;
- копія довідки начальника ІТТ ГУМВС України в м. Києві на 1 арк.;
- копії Журналу інформування центрів з надання БПД на 3 арк.;
- копія листа Київського міського центра з надання безоплатної вторинної правової допомоги за 20.01.2014 р. на 4 арк.

З повагою
Представник Уповноваженого – керівник
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму

Ю.Л. Белоусов

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-156/14-94/124

27 січня 2014 р.

Прокурору м. Києва
Бескишкому М.Г.

вул. Предславинська, 45/9,
м. Київ, 03150

Шановний Миколо Григоровичу!

23 січня 2014 року з метою моніторингу дотримання прав людини в діяльності ОВС працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини здійснено моніторинговий візит до Деснянського РУ ГУМВС України в м. Київ.

В ході відвідування виявлено ряд порушень прав людини в діяльності відвіданого райуправління міліції.

Порушення права на захист, передбаченого ст. 20 КПК України, шляхом несвоєчасного інформування Київського міського центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим, затвердженого Постановою Кабінету міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363, також недотримуються вимоги ч. 5 ст. 208, ч. 3 ст. 210, ст. 212, 213 КПК України, уповноважені службові особи, що здійснюють затримання, не повідомляють про це орган (установу), уповноваженого законом на надання безоплатної вторинної правової допомоги негайно після фактичного затримання, відповідно до положень ст. 209 КПК України.

Зокрема:

- про затримання М [ ] Київський міський центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги не повідомлено після фактичного затримання;
- про затримання Н [ ] Київський міський центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги не повідомлено після фактичного затримання;
- про затримання М [ ] Київський міський центр з надання безоплатної правової допомоги було повідомлено з моменту процесуального затримання, всупереч вимогам ч. 4 ст. 213 КПК України.

4328

– про затримання С [ ] Київський міський центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги не повідомлено після фактичного затримання;

– про затримання Ч [ ] Київський міський центр з надання безоплатної вторинної правової допомог не повідомлено після фактичного затримання.

Протоколи про затримання вищевказаних осіб складені без урахування вимог ч. 5 ст. 208 КПК України, зокрема не зазначаються місце, дата і точний час затримання, відповідно до положень ст. 209 КПК України.

Черговий інспектор Деснянського РУ ГУМВС України в м. Києві в порушення вимог п. 6.6.2. Інструкції, затвердженої наказом МВС від 28.04.2009 № 181, не перевіряє, чи повідомлено центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги про затримання доставленої особи, та не повідомляє його самостійно, зафіксувавши таке повідомлення.

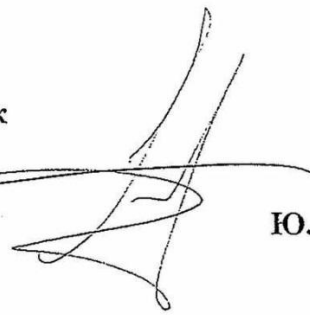
Крім того, під час опитування С [ ] та М [ ] останні заявили, що під час затримання на вул. Інститутській в м. Києві, працівники міліції особливого призначення “Беркут” застосували спеціальні засоби активної оборони, в результаті чого були нанесені тілесні ушкодження.

Враховуючи вищезазначене, на підставі ст. 101 Конституції України, ст.13, 22 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”, прошу Вас здійснити перевірку стану дотримання прав людини в діяльності Деснянського РУ ГУМВС України та вжити заходів прокурорського реагування відповідно до вимог чинного законодавства.

Про вжиті заходи та прийняті рішення прошу поінформувати Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в термін, передбачений законом, додавши копії матеріалів перевірки.

Додаток: на 9 арк.

З повагою
Представник Уповноваженого – керівник
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму

Ю.Л. Белоусов

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-167/14-124

"29" січня 2014 р.

Прокурору м. Києва
Бескишкому М.Г.

вул. Предславинська, 45/9,
м. Київ, 03150

Шановний Миколо Григоровичу!

20 січня 2014 року з метою моніторингу стану дотримання прав та свобод людини в діяльності органів та підрозділів ГУМВС України в місті Києві, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснено моніторинговий візит до Деснянського РУ ГУМВС України в м. Києві.

За результатами моніторингового відвідування було встановлено непоодинокі факти порушення права громадян на захист, неналежного поводження із затриманими. Так, зокрема, не повідомлено Київський міський центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги про затримання:

- Д [ ] доставленого до райуправління о 07.50 год. 20.01.2013.
- М [ ], доставленого о 07.50 год. 20.01.2013.
- З [ ], доставленого о 07.50 год. 20.01.2013.
- К [ ] доставленого о 07-50 год. 20.01.2013.

Протоколи про затримання названих осіб складені без урахування вимог ч. 5 ст. 208 КПК України, зокрема не було зазначено місце, дата і точний час затримання, відповідно до положень ст. 209 КПК України.

Аналіз матеріалів перевірки дає підстави стверджувати, що уповноваженими службовими особами Деснянського РУ ГУМВС України в м. Києві порушені вимоги кримінального процесуального законодавства, постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб" від 28.12.2011 р. № 1363 та відомчих нормативних документів МВС України, а саме Інструкції з організації діяльності чергових частин органів і підрозділів внутрішніх

справ України, спрямованої на захист інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, затвердженої наказом МВС України № 181 від 28.04.2009.

На підставі викладеного, керуючись ст. 101 Конституції України, п. 3 ст. 3, ст. 15, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" та п. 6.3, 6.4 Положення про представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затвердженого наказом Уповноваженого з прав людини від 26.07.2012 № 7/8-12, перевірити зазначені факти та прийняти рішення у порядку і спосіб, передбачені законодавством України.

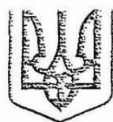
~~Відповідно до вимог ст. 22 Закону прощу неінформувати про вжиті заходи і прийняте рішення.~~

Додаток: на 6 арк.

З повагою
Представник Уповноваженого – керівник
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму

Ю.Л. Белоусов

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8. 140/14-94

« 29 » січня 2014 р.

Прокурору м. Києва
Бескишкому М.Г.

вул. Предславинська, 45/9,
м. Київ, 03150

Шановний Миколо Григоровичу!

28 січня 2014 року з метою моніторингу дотримання прав людини в діяльності ОВС працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснено моніторинговий візит до Подільського РУ ГУМВС України в м. Києві.

У ході відвідування виявлено ряд неприпустимих системних порушень прав людини в діяльності даного райуправління міліції.

Працівниками міліції застосовуються катування та інші жорстокі, нелюдські або такі, що принижують гідність, види поводження, що є кричущим порушенням Конституції та Законів України, а також міжнародних правових актів, ратифікованих Україною у встановленому порядку.

Так, протягом тривалого часу (близько трьох годин) з моменту доставлення до райуправління, М [ ] та неповнолітні Л [ ] Д [ ] О [ ] з заподіяними правоохоронцями тілесними ушкодженнями, трималися у спец автомобілі без медичної допомоги, за мінусової температури, без води та можливості справити природні потреби.

Під час спілкування неповнолітні Л [ ] Д [ ] та О [ ] які у зв'язку із отриманням тілесних ушкоджень перебувають наразі на стаціонарному лікуванні у Національній дитячій спеціалізованій лікарні «ОХМАТДИТ» м. Києва, повідомили, що їх було затримано без будь-яких підстав військовослужбовцями в/ч 3057 та працівниками спецпідрозділу «Беркут» на перехресті вулиць Інститутська та Шовковична у м. Києві. Зі слів опитаних, одразу після затримання вони зазнали насильства фізичного, морального та психологічного, приниження правоохоронцями їхньої людської гідності.

Порушується право людини на правову допомогу. Всупереч вимогам ст. 208 КПК України, Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів

України від 28 грудня 2011 р. № 1363, уповноважені службові особи, що здійснюють затримання, не повідомляють про це орган (установу), уповноважений законом на надання безоплатної правової допомоги, негайно після такого затримання.

Зокрема, Центр безоплатної правової допомоги було повідомлено про затримання:

- Л [ ] через 6 год. 15 хв. після фактичного затримання;
- Д [ ], через 6 год. 15 хв. після фактичного затримання;
- М [ ], через 6 год. 15 хв. після фактичного затримання;
- О [ ], через 6 год. 15 хв. після фактичного затримання;
- Х [ ], через 3 год. 15 хв. після фактичного затримання;
- П [ ], через 3 год. 15 хв. після фактичного затримання.

Черговий Подільського РУ на порушення вимог п. 6.6.2 Інструкції, затвердженої наказом МВС від 28.04.2009 № 181, не перевіряє, чи повідомлено Центр безоплатної правової допомоги про затримання доставленої особи та не повідомляє його самостійно, зафіксувавши таке повідомлення.

Всупереч вимогам ч. 2 ст. 213 КПК України уповноважена службова особа, яка здійснювала затримання неповнолітніх Л [ ] Д [ ] та О [ ] негайно не повідомила про це їхніх батьків або усиновителів, опікунів, піклувальників, орган опіки та піклування.

Не дотримуються вимоги ст. 212 КПК України. Службова особа, відповідальна за перебування затриманих, не виконує вимоги щодо забезпечення прав затриманих осіб, передбачені ч. 3 згаданої статті.

Враховуючи вищезазначене, на підставі ст. 101 Конституції України, ст. 1, 3, 13, 17, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" прошу здійснити перевірку стану дотримання прав людини в діяльності Подільського РУ ГУМВС України, фактів неналежного поведіння військовослужбовців в/ч 3057 і працівників спецпідрозділу «Беркут» при затриманні неповнолітніх та вжити заходів прокурорського реагування відповідно до вимог чинного законодавства.

Про вжиті заходи та прийняті рішення прошу поінформувати Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в термін, передбачений законом, додавши копії матеріалів перевірки.

З повагою
Представник Уповноваженого – керівник
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму

Ю.Л. Белоусов

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8.-172/14-110

« 29 » січня 2014 р.

**Прокурору м. Києва
Бескишкому М.Г.**

*вул. Предславинська, 45/9,
м. Київ, 03150*

Шановний Миколо Григоровичу!

28 січня 2014 року з метою моніторингу дотримання прав людини в діяльності ОВС працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснено моніторинговий візит до Печерського РУ ГУМВС України в м. Київ.

Під час відвідування Печерського РУ МВС України в м. Києві виявлені факти неналежної реєстрації затриманих, що, у свою чергу, призводить до порушення їх прав на свободу та правову допомогу. Результати вивчення книги прийому та здачі чергування свідчать, що в період з 10.01.14 по 28.01.14 було затримано 20 осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, та 44 особи за скоєння адміністративних правопорушень, **але інформування центру з надання безоплатної правової допомоги про затримання зазначених осіб не здійснювалося**, про що свідчить відсутність жодного запису в Журналі інформування центрів з надання безоплатної правової допомоги затриманим. При цьому в Журналі обліку доставлених відвідувачів та запрошених **узагалі відсутні записи про затриманих або доставлених осіб**. Ці категорії громадян або не реєструються взагалі, або позначаються ж як «запрошені», або такі, що прибули «на вимогу», що може свідчити про спроби укриття фактів затримання.

З огляду на викладене та на підставі ст. 101 Конституції України, ст. 1, 3, 13, 17, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» прошу здійснити перевірку зазначених відомостей та вжити заходів прокурорського реагування відповідно до вимог чинного законодавства.

Про вжиті заходи та прийнятті рішення прошу поінформувати Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в термін, передбачений законом, додавши копії матеріалів перевірки.

Додатки:

- 1) копія рапорту чергового з 9.00 10.01 по 9.00 11.01;
- 2) копія рапорту чергового з 9.00 11.01 по 9.00 12.01;
- 3) копія рапорту чергового з 9.00 12.01 по 9.00 13.01;
- 4) копія рапорту чергового з 9.00 14.01 по 9.00 15.01;
- ~~5) копія рапорту чергового з 9.00 15.01 по 9.00 16.01;~~
- ~~6) копія рапорту чергового з 9.00 16.01 по 9.00 17.01;~~
- ~~7) копія рапорту чергового з 9.00 17.01 по 9.00 18.01;~~
- ~~8) копія рапорту чергового з 9.00 18.01 по 9.00 19.01;~~
- ~~9) копія рапорту чергового з 9.00 19.01 по 9.00 20.01;~~
- ~~10) копія рапорту чергового з 9.00 20.01 по 9.00 21.01;~~
- ~~11) копія рапорту чергового з 9.00 24.01 по 9.00 25.01;~~
- 12) копія витягу з журналу інформування центрів з надання безоплатної правової допомоги затриманим (2-4 арк.).

З повагою

Представник Уповноваженого – керівник
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму

Ю.Л. Белоусов

20 січня 2014 року під час моніторингового візиту до Дарницького районного управління міліції було встановлено факт затримання журналістів “Радіо Свобода” Баркара Дмитра Миколайовича та Ісхакова Івана Шалійовича, які висвітлювали у прямому ефірі події на вулиці Грушевського біля стадіону імені В. Лобановського. Журналісти були затримані працівниками підрозділу міліції особливого призначення “Беркут” близько 08:00 год. 20 січня, при цьому **під час затримання їм було завдано тілесних ушкоджень**. Після затримання вони були поміщені до автозаку, в якому трималися **понад 4 години** до доставляння до Дарницького РУ ГУМВС України в м. Києві.

За вказаним фактом Уповноваженим було негайно поінформовано прокуратуру міста Києва та Генеральну прокуратуру для вжиття відповідних заходів реагування.

Крім того, в оперативному порядку працівниками Секретаріату відстежувалася інформація щодо кількості та обставин затримання осіб, у зв'язку з подіями у центрі столиці, а також щодо кількості осіб, які звернулися за допомогою або були доставлені до закладів охорони здоров'я м. Києва у зв'язку із отриманими тілесними ушкодженнями. Ефективність роботи в цьому напрямі вдалося значно підсилити завдяки плідній співпраці із Координаційним центром з надання правової допомоги.

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-103/14-66

«21» січня 2014 р.

Генеральна прокуратура України

20 січня 2014 року працівниками Відділу спеціальних проваджень Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснено моніторинговий візит до Дарницького РУ ГУМВС України в м. Києві з метою перевірки стану дотримання прав і свобод людини в діяльності зазначеного підрозділу.

В ході моніторингового відвідування був опитаний журналіст “Радіо Свобода” Е Дмитро Миколайович, 1977 року народження, який повідомив про те, що з ранку 20 січня 2013 року разом із колегою І Іваном Шалійовичем висвітлювали у прямому ефірі події на вулиці Грушевського біля стадіону імені В. Лобановського.

Зі слів Б Д.М. вони були затримані працівниками підрозділу міліції особливого призначення “Беркут” близько 08.00 год, при цьому під час затримання їм було завдано тілесних ушкоджень. Після затримання вони були поміщені до автозаку в якому трималися понад 4 години та були потім доставлені до Дарницького РУ ГУМВС України в м. Києві.

На час бесіди Б Д.М. мав тілесні ушкодження на обличчі.

Враховуючи вищезазначене, керуючись пунктом 1 частини 1 статті 16 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” Уповноваженим відкрито провадження у справі про порушення прав і свобод людини.

Європейський суд з прав людини неодноразово наголошував, що застосування сили з боку працівників правоохоронних органів має відповідати критеріям необхідності, правомірності та пропорційності. Згідно з практикою Європейського суду з прав людини, за кожним фактом застосування сили має бути проведене ефективне розслідування, яке б дозволило з’ясувати всі обставини справи та, у разі встановлення порушень прав людини, притягти винних осіб до відповідальності.

На підставі викладеного та керуючись ст. 101 Конституції України, п. 3 ст. 3, ст. 15, 22 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”, прошу забезпечити проведення об’єктивного та

неупередженого розслідування за фактом спричинення 20 січня 2014 року працівниками підрозділу міліції особливого призначення "Беркут" тілесних ушкоджень журналістам "Радіо Свобода" Б. Дмитру Миколайовичу та І. Івану Шалійовичу під час виконання останніми своїх професійних обов'язків, та поінформувати Уповноваженого про його результати.

Додаток на 3 арк.

З повагою

Ю.Л. Белоусов

Зазначений лист прокуратурою м. Києва приєднано до матеріалів кримінального провадження № 42014100000000127, внесеного прокуратурою міста Києва 04.02.2014 до Єдиного реєстру досудових розслідувань за фактом про перевищення влади та службових повноважень працівниками правоохоронних органів стосовно журналістів під час масових акцій на вул. Грушевського в м. Києві, за ознаками правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 365 КК України. У рамках даного провадження Баркар Д.М. і Ісхаков І.Ш. залучені як потерпілі.

20 січня 2014 року під час моніторингового візиту до Дніпровського районного управління міліції було встановлено непоодинокі факти порушення права громадян на захист, неналежного поведіння та надмірного застосування фізичної сили працівниками міліції під час затримання. З метою поновлення порушених прав людини і громадянина негайно поінформовано прокурора прокуратури міста Києва Нагорного А.А. та керівника органу досудового розслідування Дніпровського РУ ГУМВС України в м. Києві Яценка В.І.

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-154/14-66

27 січня 2014 р.

Прокурору м. Києва
Бескишкому М.Г.

Шановний Миколо Григоровичу!

20 січня 2014 року з метою моніторингу діяльності органів та підрозділів ГУМВС України в місті Києві щодо виконання вимог Конституції України, національного законодавства, міжнародних Конвенцій і стандартів поводження з затриманими та доставленими особами, дотримання їх прав, пов'язаних з обмеженням особистої свободи працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснено моніторинговий візит до Дніпровського РУ ГУМВС України в м. Києві.

За результатами моніторингового відвідування було встановлено непоодинокі факти порушення права громадян на захист, неналежного поводження та побиття працівниками міліції затриманих за підозрою у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 294 КК України, а саме:

В Остапа Вікторовича, затриманого та доставленого до райуправління о 06.30 год. 20.01.2013. Київський міський центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги **не повідомлявся**;

І Андрія Миколайовича, доставленого о 06.30 год. 20.01.2013. Київський міський центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги **не повідомлявся**;

Х Юрія Андрійовича, доставленого о 06.30 год. 20.01.2013. Київський міський центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги **не повідомлявся**;

К Вадима Володимировича, доставлений о 06.30 год. 20.01.2013, до Київського міського центра з надання безоплатної вторинної правової допомоги повідомлено лише о 14.05 год. Крім того, останній мав тілесні ушкодження, медична допомога не надавалася, поміщений до ІТТ ГУМВС України в м. Києві, а 21.01.2014 госпіталізований до медичного закладу КШМД (копія довідки додається);

О Данили Дмитровича, доставлений о 06.30 год. 20.01.2013, до Київського міського центра з надання безоплатної вторинної правової допомоги повідомлено о 13.50 год.;

Ш **Олександра Сергійовича**, доставлений о 06.30 год. 20.01.2013 до Київського міського центра з надання безоплатної вторинної правової допомоги повідомлено лише о 15.30 год.;

С **Антон Валентиновича**, доставлений о 06.30 год. 20.01.2013, до Київського міського центра з надання безоплатної вторинної правової допомоги повідомлено лише о 18.20 год.;

К **Андрія Володимировича**, доставлений о 06.30 год. 20.01.2013, до Київського міського центра з надання безоплатної вторинної правової допомоги повідомлено лише о 18.30 год.

Про виявлені недоліки з метою поновлення порушених прав людини і громадянина поінформовано прокурора прокуратури міста Києва Нагорного А.А. та керівника органу досудового розслідування Дніпровського РУ ГУМВС України в м. Києві Яценка В.І.

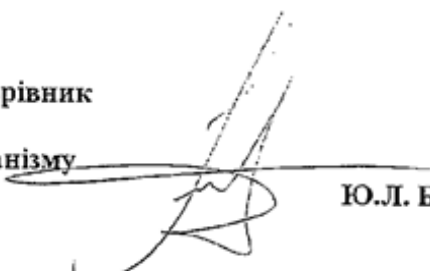
Аналіз матеріалів перевірки дають підстави стверджувати, що уповноваженими службовими особами Дніпровського РУ ГУМВС України в м. Києві порушені вимоги кримінального процесуального законодавства постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб" від 28.12.2011 р. № 1363 та відомчих нормативних документів МВС України, а саме Інструкції з організації діяльності чергових частин органів і підрозділів внутрішніх справ України, спрямованої на захист інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, затвердженої наказом МВС України № 181 від 28.04.2009, і, як результат, позбавлення права на правову допомогу, неадекватне поводження та тривале, безпідставне тримання затриманих осіб в службових приміщеннях райуправління міліції.

На підставі викладеного, керуючись статтею 101 Конституції України, пунктом 3 статті 3, статей 15, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" та п. 6.3, 6.4 Положення про представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затвердженого наказом Уповноваженого з прав людини від 26.07.2012 № 7/8-12, перевірити зазначені факти та прийняти рішення у порядку і спосіб, передбачені законодавством України.

Відповідно до вимог ст. 22 Закону прошу поінформувати про вжиті заходи і прийняте рішення.

*Додаток: - копія Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених на 4 арк.;
- копія довідки начальника ІТТ ГУМВС України в м. Києві на 1 арк.;
- копія Журналу інформування центрів з надання БПД на 3 арк.;
- копія листа Київського міського центра з надання безоплатної вторинної правової допомоги за 20.01.2014 р. на 4 арк.*

З повагою
Представник Уповноваженого – керівник
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму

Ю.Л. Белоусов

21 січня 2014 року Уповноваженим з прав людини Валерією Лутковською було відкрито провадження за фактом зникнення відомого громадського активіста Ігоря Луценка.

В рамках провадження представники Офісу Омбудсмана відвідали заклади та установи підрозділів МВС у м. Києві, де оглядалися кабінети та приміщення, у тому числі кабінети та приміщення ГУМВС України в м. Києві, а також Олександрівську клінічну лікарню, де з'ясовувалися обставини зникнення Луценка та Вербицького.

Також в рамках провадження відбулась телефонна розмова Уповноваженого з Міністром внутрішніх справ, під час якої було висловлено стурбованість фактом зникнення Ігоря Луценка. Міністр внутрішніх справ висловив готовність вжити всіх заходів з метою пошуку громадського активіста та запропонував спільно в рамках механізму тристоронньої інформаційної комунікації «Секретаріат Уповноваженого – інститути громадянського суспільства – Міністерство внутрішніх справ», який вже засвідчив свою ефективність, опрацьовувати та оперативно реагувати на повідомлення про можливе місцезнаходження Ігоря Луценка.

Відтак, Омбудсман також звернулася до всіх, хто міг володіти інформацією про можливе місцеперебування Ігоря Луценка, повідомляти Секретаріат Уповноваженого всіма доступними засобами.

22.01.2014 та 23.01.2014 здійснено візити до Київської міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги, в ході яких було опитано затриманих учасників протесту, які перебували під вартою працівників міліції.

Переважна більшість опитаних (усього 17 осіб) повідомила про отримання під час затримання тілесних ушкоджень від працівників правоохоронних органів, а також про несвоєчасне надання їм необхідної медичної допомоги. Під час вивчення службової та медичної документації встановлено, що після нанесення тілесних ушкоджень працівниками міліції медична допомога затриманим не надавалась, а їхня госпіталізація до цього медичного закладу відбулась протягом 7-14 годин.

Про зазначені порушення прав людини 25.01.2014 за №8-145/14-110 поінформовано прокуратуру міста Києва, якою 04.02.2014 розпочато досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42014100000000125⁵.

---

⁵ http://www.ombudsman.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3441:2014-01-20-11-26-37&catid=14:2010-12-07-14-44-26&Itemid=75

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-145/14-110

* 25 * січня 2014р.

Прокурору м.Кисва
Бескишкому М.Г.

Шановний Миколо Григоровичу!

Працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини 22.01.2014 та 23.01.2014 здійснено візити до Київської міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги, в ході яких було опитано затриманих осіб, які перебували під вартою працівників міліції.

Переважна більшість опитаних повідомила про отримання під час затримання тілесних ушкоджень від працівників правоохоронних органів, а також про несвоєчасне надання їм необхідної медичної допомоги. Під час вивчення службової та медичної документації встановлено, що після нанесення тілесних ушкоджень працівниками міліції медична допомога затриманим не надавалась, а їх госпіталізація до цього медичного закладу відбулась протягом 7-14 годин.

Відповідно до практики Європейського суду з прав людини ненадання або несвоєчасне надання необхідної медичної допомоги визнається порушенням ст.3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Згідно із ч. 3 п. 6 ст. 212 КПК України, особа, відповідальна за перебування затриманих, зобов'язана забезпечити невідкладне надання належної медичної допомоги та фіксацію медичним працівником будь-яких тілесних ушкоджень або погіршення стану здоров'я затриманих.

Ураховуючи викладене прошу за вказаною інформацією провести перевірку, за необхідності внести відомості до ЄРДР та вжити заходів прокурорського реагування.

Додаток на 3 арк.

З повагою

Представник Уповноваженого –
Керівник Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму

Ю.Л. Белоусов

819200

УПОВНОВАЖЕНИЙ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ

Укр. | Рус. | Eng
YouTube f

Головна Історія Законодавство Омбудсмен Документи Діяльність Прес-служба Бібліотека ЗМІ

Гаряча лінія: 044-253-75-89, 0800-50-17-20
Захист персональних даних: 253-11-35, 253-53-94

Хто і коли може звернутися до Уповноваженого? Які звернення не підлягають розгляду Уповноваженим? Порядок подання звернень до Уповноваженого Звернутися до Уповноваженого

ПРЕС-РЕЛІЗИ

2014
лютого

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Громадянські та особисті права

Економічні, соціальні та культурні права

Уповноваженим з прав людини здійснюється збір інформації щодо можливих порушень прав та свобод людини у зв'язку з останніми подіями в м. Києві

Понеділок, 20 січня 2014, 13:25

Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини перевіряється інформація щодо незаконних затримань громадян у зв'язку із їх можливою причетністю до масових заворушень на вул. Грушевського.

В рамках перевірки направлено запити до Головного управління ГУМВС України в м. Києві щодо кількості та обставин затримання осіб, у зв'язку з подіями у центрі столиці, а також до Департаменту охорони здоров'я Київської міської державної адміністрації щодо кількості та осіб, які звернулися за допомогою до закладів охорони здоров'я м. Києва у зв'язку із затриманнями та тілесними ушкодженнями.

Крім того, наразі працівники Секретаріату Уповноваженого відвідують органи та підрозділи внутрішніх справ з метою перевірки інформації щодо незаконних затримань.

Вранці 22 січня 2014 року в районі вулиці Грушевського у місті Києві відбулися події, які засвідчили про кардинальну ескалацію кривавого насильства з обох сторін. Слідом за побиттями і каліцтвами на вівтар конфлікту було покладено перші людські жертви учасників безпосереднього протистояння: загинуло кілька мітингувальників.

У зв'язку з цим, Уповноважений висловила глибокі співчуття рідним і близьким загиблих та рішуче засудила будь-які прояви насильства як з боку учасників масових акцій, так і з боку правоохоронців, а також звернулась до Генерального прокурора України із **вимогою провести негайне неупереджене розслідування фактів загибелі людей та до керівництва МВС – неухильно дотримуватися вимог законодавства**⁶.

⁶ http://www.ombudsman.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3446:2014-01-22-11-09-28&catid=14:2010-12-07-14-44-26&Itemid=75

**УПОВНОВАЖЕНИЙ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ**

Укр. | Рус. | Eng
YouTube f

Головна Історія **Законодавство** Омбудсмен Документи Діяльність Прес-служба Бібліотека ЗМІ

Гаряча лінія: 044-253-75-89, 0800-50-17-20 | Конституція України | Кодекси України | Закони України |
Захист персональних даних: 253-11-35, 253-53-94

Хто і коли може звернутися до Уповноваженого? | Які звернення не підлягають розгляду Уповноваженим? | Порядок подання звернень до Уповноваженого | Звернутися до Уповноваженого

ПРЕС-РЕЛІЗИ

◀ 2014 ▶
лютого

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Громадянські та особисті права

Економічні, соціальні та культурні права громадян

Політичні права громадян

Права дитини

Права інвалідів

Захист прав жінок

Права осіб, позбавлених волі

Права біженців

Захист прав співвітчизників за кордоном

Право громадян на охорону здоров'я

Права військовослужбовців та ветеранів

Права шахтарів

Міжнародна діяльність

Валерія Лутковська: «Ніяка політична боротьба не варта людського життя»

Середа, 22 січня 2014, 13:08

Події ранку сьогоднішнього дня в районі вулиці Грушевського у місті Києві свідчать про кардинальну ескалацію кривавого насильства з обох сторін.

Слідом за побиттями і каліцтвами на вівтар конфлікту покладено перші людські жертви учасників безпосереднього протистояння: загинуло кілька мітингувальників.

Висловлюючи глибокі співчуття рідним і близьким загиблих, рішуче засуджують будь-які прояви насильства як з боку учасників масових акцій, так і з боку правоохоронців.

Ще раз нагадаю, що відповідно до Основоволожних принципів застосування сили та вогнепальної зброї службовцями органів правопорядку, службовці органів правопорядку під час виконання своїх обов'язків повинні, наскільки це можливо, застосовувати ненасильницькі засоби, перш ніж вдаватися до застосування сили і вогнепальної зброї. Вони можуть застосовувати силу і вогнепальну зброю тільки тоді, коли інші засоби є неефективними або не мають жодних шансів на досягнення бажаного результату.

Щоразу, коли законне застосування сили і вогнепальної зброї – неминуче, службовці органів правопорядку повинні:

- виявляти стриманість у такому застосуванні і діяти пропорційно до серйозності порушення і законної мети, яку вони прагнуть досягнути;
- мінімізувати шкоду і травмування, поважати та охороняти людське життя;
- забезпечувати надання медичної та іншої допомоги будь-яким пораненим або потерпілим особам у найкоротші терміни.

Виняткові обставини, такі, як внутрішня політична нестабільність чи будь-яка інша надзвичайна ситуація, не повинні бути виправданням для будь-якого відходу від цих Основоволожних принципів (пункт 8).

Звертаю увагу правоохоронців, що навіть у випадках, коли масове зібрання втрачає ознаки мирного, правоохоронці мають діяти винятково в межах чинного законодавства, використовувати силу, необхідну для його припинення з урахуванням принципу пропорційності, мінімізувати шкоду для життя та здоров'я, не допускати застосування насильства до вже затриманих осіб.

У зв'язку з цим, вимагаю:

У своєму зверненні Уповноважений в черговий раз нагадала керівництву МВС, що навіть у випадках, коли масове зібрання втрачає ознаки мирного, правоохоронці мають діяти винятково в межах чинного законодавства, використовувати силу, необхідну для його припинення з урахуванням принципу пропорційності, мінімізувати шкоду для життя та здоров'я, не допускати застосування насильства до вже затриманих осіб.

22.01.2014 у зв'язку із появою суперечливої інформації в ЗМІ щодо причин загибелі учасників протесту на вулиці Грушевського, Уповноваженим було доручено працівникам відділу експертно-аналітичного вивчення медичних питань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму встановленим чином взяти участь у слідчих діях – огляді трупів загиблих активістів Сергія Нігояна і Михайла Жизневського в морзі Київського клінічного бюро судово-медичної експертизи, а також бути присутніми при їх судово-медичному дослідженні.

Співробітники Секретаріату, які мають вищу медичну освіту і великий досвід в судово-медичній і криміналістичній експертизі, переконалися у

дотримані всіх вимог чинного законодавства при проведенні судово-медичного дослідження – зовнішньому і внутрішньому дослідженні трупів, виявленні, дослідженні та фіксації наявних тілесних ушкоджень, вилученні об'єктів і направлення їх на додаткові судово-експертні дослідження.

Разом з тим, співробітниками Секретаріату була загострена увага слідчих на тому, що для повноцінного з'ясування всіх обставин загибелі людей, часу і механізму отримання ними тілесних ушкоджень, а також можливості їх заподіяння за конкретних обставин, вкрай важливим є проведення ретельного огляду місця події і дослідження одягу, який містить значний обсяг інформативних даних.

31.01.2014 з метою перевірки інформації щодо наявності понад двох десятків неідентифікованих трупів з ознаками насильницької смерті, які нібито були доставлені у морги м. Києва і Київської області з місць масових заходів в центрі м. Києва, були зроблені відповідні термінові запити до керівництва ГУМВС в м. Києві і Київській області.

**МВС УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
В МІСТІ КИЄВІ**

Управління карного розшуку
вул. Володимирська, 15, м. Київ, 01061

04 лютого 2014 року № 4/10-162/1

На № 2-215/14-103 від 31.01.2014

Керівнику Секретаріату
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини
Крикливецьку Б.В.

(для Запорожцева К.В.)
вул. Інститутська, 21/8,
м. Київ, 01008

Щодо фактів виявлення нестановлених
осіб із ознаками насильницької смерті

Шановний Богдане Володимировичу!

Повідомляю, що у зв'язку з запитом та на підставі ст. 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» направляємо інформацію щодо нестановлених осіб з ознаками насильницької смерті, які були виявлені на території оперативного обслуговування райлінорганів ГУМВС України в місті Києві та доставлені до судово-медичних експертиз міста протягом 2013 року та січня 2014 року.

№ з/п	Стать та вік нестановленої особи	Дата виявлення небіжчика	Місце виявлення небіжчика	Причина смерті
1.	Жіноча, 23 роки	07.04.2013	Брест-Литовське шосе, 15	Тілесні пошкодження внаслідок ДТП
2.	Жіноча, 30 роки	02.06.2013	вул. Жолудова, 8	Черепно-мозгова травма
3.	Жіноча, 60 років	13.01.2014	Повітрофлотський пр., 6	Тілесні пошкодження внаслідок ДТП
4.	Чоловіча, 55 роки	21.01.2014	вул. Вєдальна, 7	Тяжкі тілесні ушкодження

З повагою
начальник
полковник міліції

О.В. Лашин

Савченко 2719060

**МВС УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
МВС УКРАЇНИ
В КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Керівнику Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини
Крикличенку В. В.

вул. Володимирська, 15, м. Київ, 01025
тел. 271-63-64

№ 11/ 257 від 05.02.2014

На Ваш запит № 2-214/14-103 від 31.01.2014 повідомляємо, що на території Київської області виявлено 3 нестановлених трупа з ознаками насильницької смерті, а саме:

№ з/п	Стать та вік нестановленої особи	Дата виявлення	Місце виявлення	Причина смерті
1.	Чоловік, 40-45 років	22.12.2013	Макарівський р-н, смт. Макарів	Хвороба серця
2.	Чоловік, 40-45 років	19.12.2013	Вишгородський р-н, м. Вишгород	Хвороба серця
3.	Чоловік, 40-45 років	05.01.2014	Васильківський р-н, с. Глеваха	Охолодження

**З повагою
Т.в.о. начальника
полковник міліції**

А. М. Кислий

З отриманих відповідей вказана інформація не підтвердилась.

Крім того, через Міністерство охорони здоров'я і Департамент охорони здоров'я Київської міської державної адміністрації, а також при здійсненні візитів співробітників Секретаріату до закладів охорони здоров'я м. Києва, здійснювався постійний оперативний облік інформації щодо осіб, які були травмовані під час масових заходів у центрі м. Києва і які були доставлені бригадами екстреної медичної допомоги, або звернулися самостійно до закладів охорони здоров'я м. Києва.

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ *8-66/14-80*

«*20*» *січня* 20*14* р.

Директору Департаменту охорони
здоров'я виконавчого органу Київської
міської ради (Київської міської
державної адміністрації)
Мохорєву В.А.

Шановний Віталію Андрійовичу!

Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини відповідно до ст. 17 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснюється провадження щодо захисту прав людини під час масових акцій на вул. Грушевського у м. Києві.

Прошу на підставі ст. 13 зазначеного Закону України надати у терміновому порядку Уповноваженому з прав людини інформацію щодо осіб які звернулися за медичною допомогою або були доставлені до медичних закладів м. Києва каретами швидкої медичної допомоги у зв'язку із зазначеними подіями у період з 19.01.2014.

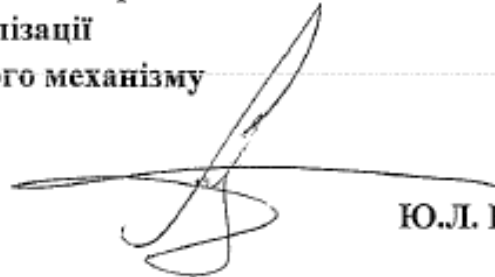
При направленні інформації прошу вказати: назву медичного закладу, прізвище, ім'я, по-батькові постраждалого, вік, ким доставлений до медичної установи та встановлений клінічний діагноз. Отримані відомості призначені для суто службового використання із дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

Прошу звернути увагу підлеглих на той факт, що невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або створення перешкод у його роботі, або надання йому завідомо неправдивої інформації, а також недодержання встановлених

законодавством строків надання інформації зумовлює відповідальність, передбачену ст. 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення.

З повагою

**Представник Уповноваженого – керівник
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму**

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Ю.Л. Бєлоусов

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-296/14-80

« 12 » лютого 2014р.

**Першому заступнику міністра охорони
здоров'я України
Качуру О.Ю.**

Шановний Олександрє Юрійовичу!

Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини відповідно до ст. 17 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснюється провадження щодо захисту прав людини під час масових заходів пов'язаних з «Євромайданом», які відбулися в м. Києві та інших регіонах України.

Прошу на підставі ст. 13 зазначеного Закону України терміново надати Уповноваженому з прав людини інформацію щодо осіб які перебувають на даний час на стаціонарному лікуванні в медичних закладах у зв'язку із отриманням тілесних ушкоджень під час вказаних подій за формою, що додається.

При направленні інформації прошу вказати: назву медичного закладу, прізвище, ім'я, по-батькові постраждалого, вік, ким доставлений до медичної установи та встановлений клінічний діагноз. Отримані відомості призначені для суто службового використання із дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

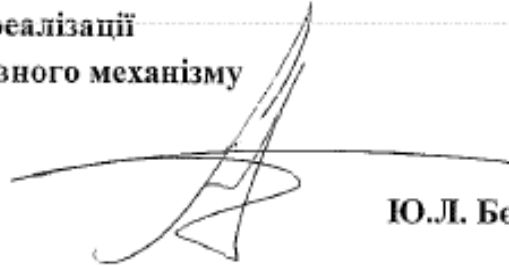
Прошу звернути увагу підлеглих на той факт, що невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або створення перешкод у його роботі, або надання йому завідомо неправдивої інформації, а також недодержання встановлених законодавством строків надання інформації зумовлює відповідальність,

передбачену ст. 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Додаток на 1 арк.

З повагою

**Представник Уповноваженого – керівник
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму**

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'Y' followed by a horizontal line and a flourish.

Ю.Л. Белоусов

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-2377/13-103

« 30 » зрудня 2013р.

Міністерство внутрішніх справ
України

вул. вул. Академіка Богомольця, 10,
м. Київ, 01601

Згідно з повідомленнями в засобах масової інформації під час охорони мирного зібрання «Євромайдан» протягом 29.11 – 12.12.2013 працівники Міністерства внутрішніх справ України отримали численні травми, внаслідок чого частина правоохоронців навіть була госпіталізована.

Відповідно до ст. 3, 49, 101 Конституції України, ст. 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», з метою забезпечення належного парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, прошу надати статистичні дані про травмованих осіб з числа особового складу Міністерства внутрішніх справ України, яким була надана медична допомога в підпорядкованих закладах охорони здоров'я, за такою формою:

Підрозділ МВС (назва, дислокація)	Кільк. осіб	Дата надання медичної допомоги	Заклад охорони здоров'я	Діагноз (стисло)	Характер (амбул./стац.) і тривалість лікування	Обставини травмування (стисло)

З повагою

Представник Уповноваженого –
Керівник Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму

Ю.Л. Белоусов

23 січня 2014 року працівниками Секретаріату в терміновому порядку було перевірено інформацію щодо спроб вивезення працівниками міліції потерпілих мітингувальників, які перебували на лікуванні у Олександрійській лікарні. Працівники Секретаріату Уповноваженого з прав людини зустрілися з головним лікарем медичного закладу, який повідомив, що на той час у лікарні перебувало близько 30 осіб, які постраждали внаслідок подій на вул. Грушевського. Жодних спроб від будь-яких осіб силоміць забрати з лікарні поранених мітингувальників не здійснювалося. Всі вони отримували належне лікування.

Також з'ясувалося, що після випадку зі зникненням Ігоря Луценка та Юрія Вербицького керівництво медичного закладу звернулося до Печерського районного управління міліції з проханням забезпечити охорону Олександрійської лікарні. Відтоді у лікарні цілодобово чергує наряд міліції. За словами Представника Уповноваженого з питань реалізації національного превентивного механізму Юрія Белоусова, ймовірно, присутність тут працівників міліції і стала підставою для виникнення чуток про вивезення правоохоронцями з Олександрівської лікарні протестувальників, які проходили лікування.

У цей же день, 23 січня 2014 року, у мережі Інтернет з'явилося шокуюче відео, яке демонструвало ганебне приниження гідності людини – правоохоронці роздягли до гола і фотографувалися на фоні оголеного активіста протестних акцій, мешканця Чернівецької області Михайла Гаврилюка.

Уповноважений з прав людини висловила своє **обурення діями правоохоронців, зазначивши, що такому вчинку не може бути жодного виправдання, та негайно звернулась до Міністра внутрішніх справ щодо адекватної реакції керівництва МВС, проведення службового розслідування, притягнення винних до відповідальності та недопущення такого у майбутньому⁷.**

---

⁷ http://www.ombudsman.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3448:2014-01-23-18-22-45&catid=14:2010-12-07-14-44-26&Itemid=75

УПОВНОВАЖЕНИЙ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ

Укр. | Рус. | Eng
YouTube f

Головна Історія Законодавство Омбудсмен Документи Діяльність Прес-служба Бібліотека ЗМІ

Гаряча лінія: 044-253-75-89, 0800-50-17-20
Захист персональних даних: 253-11-35, 253-53-94

Хто і коли може звернутися до Уповноваженого? Які звернення не підлягають розгляду Уповноваженим? Порядок подання звернень до Уповноваженого Звернутися до Уповноваженого

ПРЕС-РЕЛІЗИ

2014
лютого

Пн Вт Ср Чт Пт Сб Нд
1 2
3 4 5 6 7 8 9
10 11 12 13 14 15 16
17 18 19 20 21 22 23
24 25 26 27 28

Громадянські та особисті права

Економічні, соціальні та культурні права громадян

Політичні права громадян

Права дитини

Права інвалідів

Захист прав жінок

Права осіб, позбавлених волі

Права біженців

Захист прав співвітчизників за кордоном

Право громадян на охорону здоров'я

Валерія Лутковська: «Ганебному порушенню прав людини немає виправдання»

Четвер, 23 січня 2014, 20:21

Тяжко підбирати слова після перегляду розміщеного на сторінці інтернет-видання «Українська правда» шокуючого відео, яке демонструє ганебне приниження гідності людини.

Такому вчинку не може бути жодного виправдання.

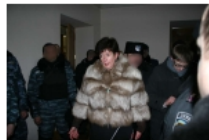
Я негайно звернулась до Міністра внутрішніх справ щодо адекватної реакції керівництва МВС, проведення службового розслідування, притягнення винних до відповідальності та недопущення такого у майбутньому.

Але, на мою думку, лише заяви та заклики у ЗМІ у такій ситуації не ефективні.

Тому сьогодні ввечері я провела особисту зустріч із керівниками підрозділів внутрішніх справ, які розташовані на вулиці Грушевського.

Під час зустрічі я наголосила на недопущенні порушень прав людини, в черговий раз роз'яснила неприпустимість неналежного поводження; обов'язки правоохоронних органів щодо осіб, які затримані та знаходяться під повним контролем правоохоронних органів.

Спілкуючись із правоохоронцями, я особливо підкреслила, що безкарність таких вчинків призводить до ще більших порушень прав людини та поглиблює недовіру до правоохоронних органів.

При цьому мушу зазначити, що присутні на зустрічі керівники підрозділів засудили вказані дії та запевнили, що донесуть зміст сьогоднішньої зустрічі до підлеглих.

Реакція Міністра внутрішніх справ була негайною.

Крім того, в того ж дня Уповноважений особисто зустрілася з керівниками підрозділів «Беркут» та внутрішніх військ, які несли службу на вул. Грушевського. Під час зустрічі Уповноважений наголосила на недопущенні порушень прав людини, в черговий раз роз'яснила неприпустимість неналежного поводження; обов'язки правоохоронних органів щодо осіб, які затримані та знаходяться під повним контролем правоохоронних органів. Спілкуючись із правоохоронцями, Уповноважений особливо підкреслила, що безкарність таких вчинків призводить до ще більших порушень прав людини та поглиблює недовіру до правоохоронних органів⁸.

6 лютого 2014 року Міністру внутрішніх справ направлено запит з вимогою поінформувати Уповноваженого про результати перевірки за вказаним фактом.

⁸ http://www.ombudsman.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3450:2014-01-27-08-54-55&catid=14:2010-12-07-14-44-26&Itemid=75

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

21/8, вул. Інститутська,
м. Київ, 01008, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

тел.: +38 044 253-22-03
факс: +38 044 226-34-27

№ 1-275/14-08

«06» лютого 2014 р.

Міністру внутрішніх справ
України
Захарченку В.Ю.

вул. Академіка Богомольця, 10,
м. Київ, 01601

Шановний Віталію Юрійовичу!

Уповноваженим з прав людини відповідно до ст. 16 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" за повідомленнями засобів масової інформації щодо неналежного поведження з боку працівників міліції стосовно Михайла Г. , яке мало місце 22.01.2014 на вул. М. Грушевського в місті Києві, відкрито провадження у справі про порушення прав і свобод людини і громадянина.

На офіційному сайті МВС України 23.01.2014 було розміщено повідомлення щодо призначення за цим фактом службової перевірки.

У зв'язку з цим, керуючись ст. 101 Конституції України, ст. 1, 13, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини", прошу поінформувати про результати перевірки за вказаним фактом, додавши копії матеріалів та висновку службового розслідування.

З повагою

В.В. Лутковська

**МІНІСТЕРСТВО
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
УКРАЇНИ**

Уповноваженому Верховної
Ради України з прав людини
Лутковській В.В.

вул. Богомольця, 10, м. Київ, 01024,
тел. 256-03-33, www.mvs.gov.ua

19 лютого 2014 року № 3019/Зр

На №1-275/14-08 від 06.02.2014

Про розгляд звернення

Шановна Валеріє Володимирівно!

У Міністерстві внутрішніх справ розглянуто Ваше звернення щодо неправомірних дій окремих працівників органів внутрішніх справ України відносно гр. Гаврилюка М.В.

Інформуємо, що за вказаним фактом МВС проведено службове розслідування, матеріали якого направлено до Генеральної прокуратури України для розгляду по суті та прийняття рішення відповідно до законодавства.

Одночасно інформуємо, що 27.01.2014 прокуратурою міста Києва за фактом неправомірних дій відносно гр. Гаврилюка М.В. відкрито кримінальне провадження № 42014100000000092 за ознаками складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 365 КК України.

З повагою
Міністр

В.Ю. Захарченко

У зв'язку із подіями, що відбувалися у Черкаській області з 23 по 27 січня цього року Регіональним координатором зі зв'язків із громадськістю з прав людини у Черкаській області були здійснені неодноразові виїзди до Соснівського РВ УМВС України в Черкаській області, 3-ї Черкаської міської лікарні швидкої медичної допомоги, Черкаської обласної дитячої лікарні відвідування, Черкаського слідчого ізолятора тощо.

Було встановлено, що 25.01.2014 до Соснівського РВ УМВС було доставлено 32 особи, в тому числі 19 неповнолітніх. У подальшому, з 32 громадян – 30 було звільнено навіть без складання протоколів про адміністративне затримання. 2 громадянина, в тому числі один неповнолітній, були затримані у порядку статті 208 КПК за опір міліції.

26.01.2014 під час спілкування із затримуваними особами у Соснівському РВ УМВС, та після їх звільнення – у травматичному пункті 3-ї Черкаської міської лікарні, окремі молоді люди скаржилися на те, що затримуючи їх на вулицях міста Черкаси, співробітники спецпідрозділу «Беркут» діяли необґрунтовано жорстко, хоча вони не вчиняли жодного правопорушення і не чинили опору правоохоронцям. Громадяни наголошували, що їх затримували лише за те, що вони перебували ввечері у центрі міста і вказували, що таке перебування є цілком нормальним, оскільки саме у центрі розташовано багато розважальних закладів для молоді і саме їх вони відвідували у вихідний день. В той же час, затримані не скаржилися на жорстоке поводження із ними безпосереднього у Соснівському райвідділі міліції.

Під час розмови з головним лікарем 3-ї Черкаської міської лікарні швидкої медичної допомоги Федорчуком О.Л., останній категорично заперечив факт відмови з боку працівників травматичного пункту підпорядкованого йому закладу у проведенні реєстрації громадян, які звернулися за медичною допомогою, та не видачі їм відповідних медичних довідок.

27 січня 2014 року відбулась зустріч Регіонального координатора зі зв'язків із громадськістю Уповноваженого з прав людини у Черкаській області Володимира Батчаєва з начальником Управління ДПтСУ в Черкаській області Анатолієм Грищенком з приводу осіб, затриманих у місті Черкаси протягом 23-25 січня цього року⁹.

---

⁹ http://www.ombudsman.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3454:-23-25-&catid=14:2010-12-07-14-44-26&Itemid=75

**УПОВНОВАЖЕНИЙ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ**

Укр. | Рус. | Eng
YouTube f

[Головна](#)
[Історія](#)
[Законодавство](#)
[Омбудсмен](#)
[Документи](#)
[Діяльність](#)
[Прес-служба](#)
[Бібліотека](#)
[ЗМІ](#)

Гаряча лінія: 044-253-75-89, 0800-50-17-20
Захист персональних даних: 253-11-35, 253-53-94

[Хто і коли може звернутися до Уповноваженого?](#)
[Які звернення не підлягають розгляду Уповноваженим?](#)
[Порядок подання звернень до Уповноваженого](#)
[Звернутися до Уповноваженого](#)

ПРЕС-РЕЛІЗИ

◀ 2014 ▶
 лютого

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

- Громадянські та особисті права
- Економічні, соціальні та культурні права громадян
- Політичні права громадян
- Права дитини
- Права інвалідів
- Захист прав жінок
- Права осіб, позбавлених волі
- Права біженців
- Захист прав співвітчизників за кордоном
- Право громадян на охорону здоров'я
- Права військовослужбовців та ветеранів
- Права шахтарів
- Міжнародна діяльність Уповноваженого

Результати моніторингу регіонального координатора Уповноваженого у Черкаській області щодо подій 23-25 січня

Вівторок, 28 січня 2014, 11:36

27 січня 2014 року відбулась зустріч регіонального координатора зі зв'язків із громадськістю Уповноваженого з прав людини у Черкаській області Володимира Батчаєва з начальником Управління ДПТС в Черкаській області Анатолієм Грищенком з приводу осіб, затриманих у місті Черкаси протягом 23-25 січня цього року.

До регіонального представника звернулись четверо батьків затриманих в місті Черкаси протягом 23-25 січня цього року. Вони висловили занепокоєння щодо можливого чинення тиску на їхніх дітей, як адміністрацією Черкаського СІЗО, де вони перебувають, так і з боку співкамерників.

Під час зустрічі Володимир Батчаєв повідомив про висловлені побоювання батьків. У відповідь начальник Управління ДПТС в Черкаській області поінформував, що станом на 27.01.2014 всі особи, затримані за статтями про масові заворушення й опір правоохоронцям, утримуються окремо від інших категорій ув'язнених.

Крім того, він запевнив, що адміністрація СІЗО ставиться до цієї категорії затриманих без жодних упереджень, просив заспокоїти батьків та запевнив, що жодних утисків стосовно цих молодих людей не буде, і він має достатньо повноважень, щоб це забезпечити.

Також регіональний представник Уповноваженого у Черкаській області відвідав СІЗО й особисто зустрівся з 4-ма особами, з приводу яких надійшли звернення. Юнаки підтвердили, що утримуються окремо. Скарг на стан здоров'я не надійшло, затримані просили заспокоїти батьків та висловлювали сподівання на заміну апеляційним судом запобіжного заходу з тримання під вартою на більш гуманний.

25 по 27 січня до регіонального представника звернулись із клопотанням про встановлення місця утримання дев'яти осіб – всі розшукані. Скалічених чи сильно побитих серед них немає. Двом особам на вимогу Володимира Батчаєва надали медичну допомогу.

26 січня регіональний представник Уповноваженого у Черкаській області чергував у травмпункті разом із представниками громадських організацій, з якими налагоджено тісну взаємодію.

Серед основних виявлених порушень регіональний представник зазначив надмірне застосування сили безпосередньо під час затримання та довготривале тримання у райвідділі.

26 січня 2014 року у місті Дніпропетровську під час проведення масової акції біля Дніпропетровської обласної державної адміністрації відбулися сутички між мітингувальниками, внаслідок яких тілесні ушкодження різної ступені важкості отримали як учасники акції, так і працівники міліції. Більше тридцяти учасників акції було затримано, наступного дня 21 учаснику обрано запобіжний захід у виді тримання під вартою.

Керівник Регіонального представництва Уповноваженого з прав людини у Дніпропетровській області зустрівся із затриманими особами. Затримані повідомили, що після доставлення до райвідділів міліції фізичне насилля до них не застосовувалось, вони були забезпечені безкоштовною правовою допомогою адвокатів, рідних повідомили про їх затримання, експерт бюро судово-медичної експертизи здійснював огляд щодо наявності тілесних ушкоджень.

Разом з тим, співрозмовники відмічали, що з часу затримання та до розміщення їх у слідчому ізоляторі, вони були позбавленні харчування, у приміщенні Бабушкінського районного суду м. Дніпропетровська трималися по 9-10 чоловік у металевій клітці, яка розрахована на 6 посадочних місць.

Крім того, було встановлено, вісім осіб із значними тілесними ушкодженнями, які вони отримали під час подій біля Дніпропетровської ОДА 26 січня 2014 року, було госпіталізовано до Дніпропетровської обласної клінічної лікарні ім. Мечникова.

Для проведення ефективного розслідування за цим фактом було спрямовано відповідний лист прокурору Дніпропетровської області. На жаль, до цього часу відповіді отримано не було.

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-213/14-66

« 31 » січня 2014р.

Прокурору Дніпропетровської
області
Марчук Н.В.

пр. К.Маркса, 38,
м. Дніпропетровськ, 49044

Шановна Наталіє Василівно!

За результатами подій, що відбулися 26 січня 2014 року біля Дніпропетровської ОДА в місті Дніпропетровську, відповідно до п. 3 ст. 16, ст. 17 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини", Уповноваженим відкрито провадження у справі про порушення прав і свобод людини і громадянина.

За наявною інформацією, тільки до Дніпропетровської обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова, 26.01.2014 госпіталізовано вісім осіб зі значними тілесними ушкодженнями. Станом на 30.01.2014, на лікуванні перебуває п'ять осіб у стані **середньої важкості** у відділенні нейрохірургії.

На підставі викладеного та керуючись ст. 101 Конституції України, п. 6 ст. 13, ст. 16, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини", п. 6.3, 6.4, 6.6 Положення про представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 26.07.2012 № 7/8-12, прошу провести перевірки за зазначеними фактами і прийняти рішення у порядку і спосіб, передбачені законом.

Враховуючи значний суспільний резонанс, які викликали вищезазначені події, прошу взяти хід розслідування на особистий контроль, забезпечивши об'єктивність, повноту і неупередженість та поінформувати Уповноваженого з прав людини про його результати.

Додаток на 2 арк.

З повагою

Ю.Л. Белоусов

27 січня на сайті Уповноваженого було розміщено повідомлення про типові порушення прав та свобод затриманих осіб, які виявлялися протягом січня.

ПРЕС-РЕЛІЗИ

← 2014 →
← лютого →

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Громадянські та особисті права

Економічні, соціальні та культурні права громадян

Політичні права громадян

Права дитини

Права інвалідів

Захист прав жінок

Права осіб, позбавлених волі

Права біженців

Захист прав співвітчизників за кордоном

Право громадян на охорону здоров'я

Права військовослужбовців та ветеранів

Права шавтанив

Оперативна інформація щодо подій у країні за вихідні дні

Понеділок, 27 січня 2014, 10:46

Права людини

Протягом останніх днів за дорученням Уповноваженого з прав людини працівниками Секретаріату декілька разів були відвідані Дарницьке, Деснянське, Дніпровське, Оболонське, Святошинське, Солом'янське та Шевченківське районні управління міліції м. Києва, а також власне Головне управління та Ізолятор тимчасового тримання. Про це заявив Представник Уповноваженого з питань реалізації національного превентивного механізму Юрій Белоусов.

За словами Представника Уповноваженого, було здійснено неодноразові виїзди до Лікарні швидкої медичної допомоги, Олександрівської лікарні та 17-ї лікарні. Серед типових порушень прав затриманих осіб можна виокремити:

- неінформування або несвоєчасне інформування центрів з надання безоплатної правової допомоги про затримання осіб;
- тривале тримання в автозаках;
- несвоєчасне надання медичної допомоги;
- непропорційне застосування сили під час затримання або ж застосування сили до вже затриманих осіб.

Вся зібрана інформація за кожним виїздом після її узагальнення спрямовувалася до прокуратури м. Києва для відповідного реагування. Враховуючи системний характер виявлених порушень, готуються подання до Міністерства внутрішніх справ та Генеральної прокуратури України.

«З 30-ти доставлених у ніч з суботи на неділю (з 25 на 26 січня) до Соснівського райвідділу міліції у Черкасах двоє чоловіків затримані у порядку статті 208 КПК. Вони поміщені до ізолятору тимчасового тримання, решта – відпущені», – повідомив регіональний координатор зі зв'язків із громадськістю Уповноваженого з прав людини у Черкаській області Володимир Батчаєв, який усю ніч, до 6-ї ранку займався цією справою.

У свою чергу, регіональний координатор зі зв'язків із громадськістю Уповноваженого з прав людини у Запорізькій області Володимир Павленко повідомив, що в ніч з неділі на понеділок (з 26 на 27 січня) до органів внутрішніх справ було доставлено 55 осіб, із них 46 затримані у порядку статті 208 КПК. За його словами, за медичною допомогою звернулися 6 осіб, один із яких працівник міліції. З 46-ти затриманих двом особам надано медичну допомогу.

27.01.2014 з метою перевірки інформації щодо утиску учасників протесту в Київському слідчому ізоляторі здійснено візит до цієї установи Державної пенітенціарної служби України. Перевірено умови тримання 42 взятих під варту протестувальників – інформація щодо будь-якого тиску в умовах слідчого ізолятора не підтвердилась¹⁰.

¹⁰ http://www.ombudsman.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3451:2014-01-27-10-49-02&catid=14:2010-12-07-14-44-26&Itemid=75

Укр. | Рус. | Eng

УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Гаряча лінія: 044-253-75-89, 0800-50-17-20
Захист персональних даних: 253-11-35, 253-53-94

Хто і коли може звернутися до Уповноваженого?
Які звернення не підлягають розгляду Уповноваженим?
Порядок подання звернень до Уповноваженого
Звернутися до Уповноваженого

ПРЕС-РЕЛІЗИ

◀
2014
▶

◀
лютого
▶

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Громадянські та особисті права

Економічні, соціальні та культурні права

Інформація щодо тиску на затриманих учасників масових акцій у СІЗО не підтвердилась

Понеділок, 27 січня 2014, 12:48

Інформація, поширена у деяких ЗМІ, щодо тиску на затриманих учасників масових акцій, які знаходяться в СІЗО №13 (Лук'янівське), не підтвердилась.

З метою перевірки повідомлень про можливий тиск на затриманих, працівники Секретаріату Уповноваженого з прав людини відвідали Лук'янівське СІЗО та вибірково особисто поспілкувались із затриманими.

Наразі в СІЗО №13 перебувають 42 особи, затримані у зв'язку з участю у масових акціях. Скарг на неналежне поводження або умови тримання у СІЗО не надійшло. Секретаріат Уповноваженого і надалі уважно відстежує та оперативно реагує на всі повідомлення щодо порушень прав людини під час масових акцій.

24 січня 2014 року до Уповноваженого з прав людини надійшло повідомлення від «Євромайдан SOS» про доставлення до Національної дитячої спеціалізованої лікарні «ОХМАТДИТ» неповнолітніх дітей, які зазнали тілесних ушкоджень під час їх затримання військовослужбовцями в/ч 3057 та працівниками спецпідрозділу «Беркут».

Представником Уповноваженого з питань дотримання прав дитини, недискримінації та гендерної рівності Аксаною Філіпішиною разом із працівниками Секретаріату Уповноваженого був здійснений негайний виїзд до лікарні та відвідані постраждалі діти.

Під час спілкування неповнолітні, які у зв'язку з отриманими тілесними ушкодженнями перебували на стаціонарному лікуванні, повідомили, що їх затримали правоохоронці без будь-яких підстав на перехресті вулиць Інститутська та Шовковична у м. Києві. За словами дітей, правоохоронці вчинили над ними одразу після затримання насильство та принижували їх людську гідність. Потерпілі зазначили, що лише через 5 годин після їх затримання вони були доставлені до Подільського райуправління міліції, а ще через 6 годин були госпіталізовані.

За інформацією лікарів, діти надійшли у стані середньої важкості та мали такі діагнози:

- неповнолітній Л.: закрыта черепно-мозкова травма, струс головного мозку, забій м'яких тканин;

– неповнолітній О.: черепно-мозкова травма, струс головного мозку, ссадина гематома лоба, гематома тіменної ділянки зліва, забій правого колінного суглобу і правої голені, двосторонній кератит, гострий реніт;

– неповнолітній Д.: черепно-мозкова травма, струс головного мозку, гематома обличчя, забійна рана правої гомілки.

Усім дітям була надана вся необхідна медична допомога, а їхнім батькам повідомлено про місце їх перебування.

Працівники Секретаріату також відвідали Подільське РУ ГУ МВС України в м. Києві, до якого були доставлені діти після їх затримання. Під час перевірки виявлено низку порушень прав дитини в діяльності вказаного районного управління міліції.

Так, протягом тривалого часу (близько трьох годин) з моменту доставлення до райуправління неповнолітні із заподіяними їм правоохоронцями тілесними ушкодженнями трималися у спецавтомобілі, без медичної допомоги, за мінусової температури, без води та не маючи можливості справити природні потреби.

На порушення вимог ст. 208 Кримінального процесуального кодексу України, Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1363, уповноважені службові особи, які здійснювали затримання, не повідомили про це Центр безоплатної правової допомоги негайно після затримання.

Зокрема, повідомлення про затримання дітей було здійснено через 6 год. 15 хв. після фактичного їх затримання.

Крім того, батьки неповнолітніх, а також органи опіки та піклування не були повідомлені про затримання дітей, що є порушенням частини другої статті 213 Кримінального процесуального кодексу України.

За результатами моніторингу діяльності органів та підрозділів внутрішніх справ протягом січня 2014 року Уповноваженим з прав людини було спрямовано подання на ім'я Міністра внутрішніх справ України, в якому Уповноважений звернув увагу Міністра на системні порушення прав та свобод людини з боку правоохоронців.

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

21/8, вул. Інститутська,
м. Київ, 01008, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

тел.: +38 044 253-22-03
факс: +38 044 226-34-27

№ 1-173/14-66

«29» січня 2014 р.

Міністру внутрішніх справ України
Захарченку В.Ю.

Подання Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

*Щодо забезпечення прав та свобод
затриманих осіб*

Шановний Віталію Юрійовичу!

Протягом січня 2014 року працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснено відвідування ряду органів та підрозділів внутрішніх справ ГУМВС України в місті Києві з метою моніторингу стану дотримання прав та свобод людини в їх діяльності.

В цей період декілька разів були відвідані Дарницьке, Деснянське, Дніпровське, Оболонське, Святошинське, Солом'янське та Шевченківське районні управління міліції, Ізолятор тимчасового тримання, Головне управління МВС України в м. Києві, а також медичні установи міста.

В ході моніторингу були виявлені системні порушення прав та свобод людини, які, з урахуванням практики Європейського суду з прав людини, можуть розглядатися не інакше, як:

1. Катування, або нелюдське чи таке, що принижує гідність, поводження. До таких порушень слід віднести:

– *тривале тримання затриманих осіб (протягом кількох годин) в автомобілях, спеціально облаштованих для перевезення затриманих та заарештованих ("автозак") при мінусовій температурі зовнішнього повітря, без доступу до питної води та без надання можливості справити природні потреби (23 січня під час моніторингу Оболонського РУ ГУМВС в м. Києві встановлено, що з моменту фактичного затримання і до доставлення до органу*

досудового розслідування затримані А. С.В. та П. В.І. тримались в автозаках понад 11 годин, П. М.Д., С. В., М. В., С. С.В. – понад 6 годин).

– непропорційне застосування сили з боку правоохоронців під час затримання, а також застосування сили по відношенню до вже затриманих осіб, які не чинять опору працівникам міліції;

– несвоєчасне надання медичної допомоги затриманим особам, які мають ознаки тілесних ушкоджень (24 січня під час виїзду до Київської клінічної лікарні ШІМД було встановлено, що К. А.М. був затриманий о 01.00 20.01.2014 біля станції метро «Арсенальна», а доставлений до лікарні лише о 14.20 20.01.2014 з діагнозом «Струс головного мозку. Множинні садна та забої м./тк. обличчя. Закритий перелом кісток носа»; Ш. А.Б., затриманий о 4 годині 23.01.2014 на вул. Щорса – доставлений до лікарні о 10-45 23.01.14 з діагнозом «Струс головного мозку. Забійна рана голови (ПХО). Забої м./тк. голови, тулуба, обох верхніх кінцівок. Перелом II п'ясної кістки»).

2. Порушення права затриманих осіб на захист:

– не інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (20 січня під час моніторингу Деснянського РУ ГУМВС в м. Києві встановлено факт не інформування центру з надання безоплатної правової допомоги станом на 11.45 про затримання громадян Д. Ю.Б., М. Д.О., З. С.В., К. А.М., фактичне затримання яких відбулося о 6.30 20.01.2014);

– несвоєчасне інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (23 січня 2014 року під час моніторингу Святошинського РУ ГУМВС в м. Києві встановлено, що повідомлення до центру БПД про факт затримання К. О.О. надійшло через 09 год. 05 хв. після доставляння).

Крім того, були виявлені й інші порушення, які відповідно до практики Європейського комітету з питань запобігання катуванням можуть розглядатися як порушення гарантій захисту від неналежного поводження, а саме:

– не повідомлення затриманим особам їх прав після затримання;

– не інформування близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб за вибором затриманої особи про факт її затримання та місце перебування.

Під час моніторингу були встановлені факти неналежного поводження із журналістами. Так, зокрема 20 січня в Дарницькому РУ встановлено факт затримання журналістів "Радіо Свобода" Б. Дмитра Миколайовича та І. Івана Шалійовича, які висвітлювали у прямому ефірі події на вулиці Грушевського біля стадіону імені В. Лобановського. Журналісти були затримані працівниками підрозділу міліції особливого призначення "Беркут" близько 08.00 год. 20 січня, при цьому під час затримання їм було завдано тілесних ушкоджень. Після затримання вони були поміщені до автозаку, в якому трималися понад 4 години до доставляння до Дарницького РУ ГУМВС України в м. Києві.

Окремо хотіла б звернути Вашу увагу на той факт, що останнім часом до Секретаріату Уповноваженого часто надходять скарги на **неправомірні затримання громадян, які не приймають участь у масових заходах**, військовослужбовцями внутрішніх військ та працівниками підрозділу спеціально призначення «Беркут».

Так, 25 січня поточного року при спілкуванні із **неповнолітніми** Л Д та О , які у зв'язку із отриманням тілесних ушкоджень знаходяться на стаціонарному лікуванні у Національній дитячій спеціалізованій лікарні «ОХМАТДИТ» м. Києва, вони повідомили, що їх було ~~затримано без будь-яких підстав військовослужбовцями в/ч 3057 та працівниками спецпідрозділу «Беркут» на перехресті вул. Інститутська та вул. Шовковична в м. Києві.~~ Зі слів опитаних, відразу після затримання вони зазнали фізичного, морального та психологічного насильства, приниження їх людської гідності з боку правоохоронців, а потім були доставлені до Подільського РУ ГУМВС в м. Києві.

28 січня під час моніторингу діяльності Подільського райуправління було встановлено, що вже після доставляння вищезазначених неповнолітніх до районного управління вони **утримувалися в автозаку майже три години, маючи при цьому тілесні ушкодження різного ступеню тяжкості.** Повідомлення до центру з надання безоплатної правової допомоги про затримання неповнолітніх надійшло лише **через 6 годин 15 хвилин.**

Військовослужбовці внутрішніх військ у таких випадках пояснюють свої дії вимогами керівництва МВС щодо необхідності затримання всіх осіб, які мають при собі каски або шоломи. Останній подібний випадок мав місце 27 січня **прямо під вікнами Секретаріату Уповноваженого з прав людини.**

Звертаю Вашу увагу, що вся зібрана інформація за кожним виїздом після її узагальнення спрямовувалася до прокуратури м. Києва для відповідного реагування (додається).

Хочу підкреслити, що Уповноважений не ставить під сумнів необхідність і важливість здійснення правоохоронними органами своїх функцій по запобіганню правопорушенням та їх припиненню, охороні і забезпеченню громадського порядку, виявленню кримінальних правопорушень тощо. Реалізуючи ці функції, працівники міліції наділені повноваженнями обмежувати певні права громадян. Разом з тим, кожен працівник органів внутрішніх справ має усвідомлювати, що виконуючи свою надзвичайно важливу соціальну функцію у суспільстві, він має суворо дотримуватися вимог закону, викликати довіру та повагу інших громадян, слугувати для них взірцем законослухняності.

З урахуванням викладеного, беручи до уваги системний характер виявлених порушень, керуючись ст. 101 Конституції України, п. 3 ст. 3, ст. 15, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ПРОШУ:

вжити негайних заходів щодо недопущення вищезазначених порушень прав та свобод людини в діяльності органів внутрішніх справ України та поінформувати Уповноваженого з прав людини про вжиті заходи.

Додаток на 44 арк.

З повагою

В.В. Лутковська

Уповноважений також звернулася із листом до Генерального прокурора України, в якому виклала системні порушення прав та свобод людини в діяльності органів внутрішніх справ та звернулася із проханням взяти під особистий контроль хід розслідування за кожним фактом таких порушень.

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

21/8, вул. Інститутська,
м. Київ, 01008, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

тел.: +38 044 253-22-03
факс: +38 044 226-34-27

№ 1-204/14-66

«30» січня 2014 р.

Генеральному прокуророві України
Пшонці В.П.

Шановний Вікторе Павловичу!

Протягом січня 2014 року працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснено відвідування ряду органів та підрозділів внутрішніх справ ГУМВС України в місті Києві з метою моніторингу стану дотримання прав та свобод людини в їх діяльності.

В цей період декілька разів були відвідані Дарницьке, Деснянське, Дніпровське, Оболонське, Святошинське, Солом'янське та Шевченківське районні управління міліції, Ізолятор тимчасового тримання, Головне управління МВС України в м. Києві, а також медичні установи міста.

В ході моніторингу були виявлені системні порушення прав та свобод людини, які, з урахуванням практики Європейського суду з прав людини, можуть розглядатися не інакше, як:

1. Катування, або нелюдське чи таке, що принижує гідність, поводження. До таких порушень слід віднести:

– *тривале тримання затриманих осіб (протягом кількох годин) в автомобілях, спеціально облаштованих для перевезення затриманих та заарештованих ("автозак") при мінусовій температурі зовнішнього повітря, без доступу до питної води та без надання можливості справити природні потреби (23 січня під час моніторингу Оболонського РУ ГУМВС в м. Києві встановлено, що з моменту фактичного затримання і до доставлення до органу досудового розслідування затримані А С.В. та П В.І. тримались в автозаках понад 11 годин, П М.Д., С В., М В., С С.В. – понад 6 годин).*

– *непропорційне застосування сили з боку правоохоронців під час затримання, а також застосування сили по відношенню до вже затриманих осіб, які не чинять опору працівникам міліції;*

– *несвоєчасне надання медичної допомоги затриманим особам, які мають ознаки тілесних ушкоджень (24 січня під час виїзду до Київської клінічної лікарні*

ШМД було встановлено, що К А.М. був затриманий о 01.00 20.01.2014 біля станції метро «Арсенальна», а доставлений до лікарні лише о 14.20 20.01.2014 з діагнозом «Струс головного мозку. Множинні садна та забої м./тк. обличчя. Закритий перелом кісток носа»; Ш А.Б., затриманий о 4 годині 23.01.2014 на вул. Щорса – доставлений до лікарні о 10-45 23.01.14 з діагнозом «Струс головного мозку. Забійна рана голови (ПХО). Забої м./тк. голови, тулуба, обох верхніх кінцівок. Перелом II п'ясної кістки»).

2. **Порушення права затриманих осіб на захист:**

– не інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (20 січня під час моніторингу Деснянського РУ ГУМВС в м. Києві встановлено факт не інформування центру з надання безоплатної правової допомоги станом на 11.45 про затримання громадян Ді Ю.Б., М Д.О., З С.В., К А.М., фактичне затримання яких відбулося о 6.30 20.01.2014);

– несвоєчасне інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (23 січня 2014 року під час моніторингу Святошинського РУ ГУМВС в м. Києві встановлено, що повідомлення до центру БПД про факт затримання К. О.О. надійшло через 09 год. 05 хв. після доставляння).

Крім того, були виявлені й інші порушення, які відповідно до практики Європейського комітету з питань запобігання катуванням можуть розглядатися як порушення гарантій захисту від неналежного поводження, а саме:

- не повідомлення затриманим особам їх прав після затримання;
- не інформування близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб за вибором затриманої особи про факт її затримання та місце перебування.

Під час моніторингу були встановлені факти неналежного поводження із журналістами.

Так, зокрема 20 січня в Дарницькому РУ встановлено факт затримання журналістів “Радіо Свобода” Б Дмитра Миколайовича та І Івана Шалійовича, які висвітлювали у прямому ефірі події на вулиці Грушевського біля стадіону імені В. Лобановського. Журналісти були затримані працівниками підрозділу міліції особливого призначення “Беркут” близько 08.00 год. 20 січня, при цьому під час затримання їм було завдано тілесних ушкоджень. Після затримання вони були поміщені до автозаку, в якому трималися понад 4 години до доставляння до Дарницького РУ ГУМВС України в м. Києві.

Окремо хотіла б звернути Вашу увагу на той факт, що останнім часом до Секретаріату Уповноваженого часто надходять скарги на **неправомірні затримання громадян, які не приймають участь у масових заходах**, військовослужбовцями внутрішніх військ та працівниками підрозділу спеціального призначення «Беркут».

Так, 25 січня поточного року при спілкуванні із неповнолітніми Л. Д. та О., які у зв'язку із отриманням тілесних ушкоджень знаходилися на стаціонарному лікуванні у Національній дитячій спеціалізованій лікарні «ОХМАТДИТ» м. Києва, повідомили, що їх було

затримано без будь-яких підстав військовослужбовцями в/ч 3057 та працівниками спецпідрозділу «Беркут» на перехресті вул. Інститутська та вул. Шовковична в м. Києві. Зі слів опитаних, відразу після затримання вони зазнали фізичного, морального та психологічного насильства, приниження їх людської гідності з боку правоохоронців, а потім були доставлені до Подільського РУ ГУМВС в м. Києві.

28 січня під час моніторингу діяльності Подільського райуправління було встановлено, що вже після доставляння вищезазначених неповнолітніх до районного управління вони утримувалися в автозаку майже три години, **маючи при цьому тілесні ушкодження різного ступеню тяжкості.** Повідомлення до центру з надання безоплатної правової допомоги про затримання неповнолітніх надійшло лише **через 6 годин 15 хвилин.**

Військовослужбовці внутрішніх військ у таких випадках пояснюють свої дії вимогами керівництва МВС щодо необхідності затримання всіх осіб, які мають при собі каски або шоломи. Останній подібний випадок мав місце 27 січня **прямо під вікнами Секретаріату Уповноваженого з прав людини.**

Хочу підкреслити, що Уповноважений не ставить під сумнів необхідність і важливість здійснення правоохоронними органами своїх функцій по запобіганню правопорушенням та їх припиненню, охороні і забезпеченню громадського порядку, виявленню кримінальних правопорушень тощо. Реалізуючи ці функції, працівники міліції наділені повноваженнями обмежувати певні права громадян. Разом з тим, кожен працівник органів внутрішніх справ має усвідомлювати, що виконуючи свою надзвичайно важливу соціальну функцію у суспільстві, він має суворо дотримуватися вимог закону, викликати довіру та повагу інших громадян, слугувати для них взірцем законослухняності.

З метою вжиття негайних заходів щодо недопущення вищезазначених порушень прав та свобод людини в діяльності органів внутрішніх справ Міністру внутрішніх справ України було спрямовано подання Уповноваженого «Щодо забезпечення прав та свобод затриманих осіб».

Вся зібрана інформація за кожним виїздом після її узагальнення була спрямована до прокуратури м. Києва для відповідного реагування (додається).

Враховуючи системний характер виявлених порушень, а також з огляду на значний суспільно-політичний та міжнародний резонанс подій, що пов'язані із масовими акціями в Україні, керуючись ст. 101 Конституції України, п. 6 ст. 13, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», прошу взяти на особистий контроль хід проведення розслідування за виявленими фактами порушення працівниками органів внутрішніх справ прав та свобод людини, поінформувавши Уповноваженого про його результати.

Додаток на 9 арк.

З повагою

В.В. Лутковська

Варто зазначити й про відкриття окремого провадження Уповноваженого за фактом зникнення Дмитра Булатова. Починаючи з 27 січня 2014 року, до Секретаріату Уповноваженого надійшло понад 200 звернень мешканців України та інших держав, стурбованих його викраденням, а також заподіянням йому тілесних ушкоджень.

В межах провадження Уповноваженого у справі про порушення прав і свобод людини і громадянина до МВС України спрямовані запити про хід досудового розслідування за кримінальним провадженням.

Крім того, одразу після того, як Дмитра було знайдено, представники Уповноваженого намагалися відвідати його у клініці «Борис», а також перевірити інформацію щодо спроб його насильницького вивезення працівниками міліції із зазначеної установи.

В ході візиту працівники Секретаріату переконалися, що інформації про насильницьке вивезення не відповідає дійсності. Разом з тим, було встановлено, що працівники УБОЗ двічі намагалися поспілкуватися з Дмитром під час його перебування у відділенні інтенсивної терапії, однак на заваді цьому стали народні депутати, які здійснювали цілодобове чергування біля дверей відділення. Крім того, на прохання Петра Порошенка, біля дверей відділення був виставлений пост із працівників Дарницького райуправління міліції задля забезпечення особистої безпеки Дмитра Булатова.

Хід розслідування кримінальної справи перебуває на контролі Уповноваженого.

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-316/14-124

« 14 » лютого 2014 р.

Першому заступнику Міністра
внутрішніх справ України
Дубовику В.Б.

Шановний Вікторе Борисовичу!

До Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини надійшли численні звернення громадян, представників національних та міжнародних правозахисних організацій щодо зникнення Дмитра Б. 22 січня 2014 року.

За вище зазначеними зверненнями та інформацією, на підставі вимог п. 3 ст. 16, п. 1 ч. 3 ст. 17 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини", відкрито провадження Уповноваженого у справі про порушення прав і свобод людини і громадянина.

30 січня 2014 року у засобах масової інформації та всесвітній мережі «Інтернет» було поширено інформацію, що Дмитра Б. знайдено в селі Вишеньки Бориспільського району під Києвом. За інформацією народного депутата України Порошенка П.О., поширеною у ЗМІ., Дмитро Б. був викрадений невідомими особами і протягом тривалого часу був позбавлений волі та підданий катуванню, після чого був вивезений з місця його тримання та викинутий з автомобіля неподалік від місця його виявлення.

За інформацією висвітленою в мережі "Інтернет" зокрема, на офіційному веб-сайті МВС України, за фактом викрадення Дмитра Б., слідчим управлінням ГУМВС України в Київській області відкрито кримінальне провадження та розпочато досудове розслідування за фактом вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 146 Кримінального Кодексу України.

Відповідно до ст. 13, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини", п. 6.3, 6.4, 6.6 Положення про представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 26.07.2012 № 7/8-12, прошу поінформувати Уповноваженого з прав людини про результати досудового розслідування у зазначеному кримінальному провадженні.

З повагою

Ю.Л. Белоусов

Лютий 2014 року

4 лютого 2014 року відбулась особиста зустріч Уповноваженого з прав людини із Президентом України. Під час зустрічі обговорювались події, що відбувались в Україні. Увагу Президента було звернуто на міжнародні стандарти як у сфері свободи мирних зібрань, так і в сфері заборони катувань, в тому числі і в частині проведення ефективного розслідування всіх фактів тілесних ушкоджень, які особа отримала з боку представників правоохоронних органів. Особливо було підкреслено на необхідності дотримання прав журналістів, оскільки останні події показали, що порушення їхніх прав відбувались постійно, і не тільки в частині перешкоджання професійній діяльності, але й фізичної недоторканності. Окремо під час зустрічі Уповноважений наголосила на неприпустимості силового варіанту припинення масового зібрання, що тривалий час відбувається на майдані Незалежності.

4 лютого працівниками Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму разом із активістами громадських організацій Самсоною Л.С (БО «Благодійний фонд Світлани Лукач допомоги людям з інвалідністю») та Кравченко Р.І. (ВГО «Коаліція захисту прав інвалідів та осіб з інтелектуальною недостатністю») було здійснено перевірку інформації щодо тримання в Київському міському центрі судово-психіатричної експертизи учасників масових акцій¹¹.

---

¹¹ http://www.ombudsman.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3470:2014-02-06-09-39-00&catid=14:2010-12-07-14-44-26&Itemid=75

УПОВНОВАЖЕНИЙ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ

Укр. | Рус. | Eng
YouTube f

Головна Історія Законодавство Омбудсмен Документи Діяльність Прес-служба Бібліотека ЗМІ

Гаряча лінія: 044-253-75-89, 0800-50-17-20 | Конституція України | Кодекси України | Закони України |
Захист персональних даних: 253-11-35, 253-53-94

Хто і коли може звернутися до Уповноваженого? Які звернення не підлягають розгляду Уповноваженим? Порядок подання звернень до Уповноваженого Звернутися до Уповноваженого

ПРЕС-РЕЛІЗИ

◀ 2014 ▶
◀ лютого ▶

Пн Вт Ср Чт Пт Сб Нд

1 2

3 4 5 6 7 8 9

10 11 12 13 14 15 16

17 18 19 20 21 22 23

24 25 26 27 28

Громадянські та особисті права

Економічні, соціальні та культурні права громадян

Політичні права громадян

Права дитини

Права інвалідів

Захист прав жінок

Права осіб, позбавлених волі

Права біженців

Захист прав співвітчизників за кордоном

Право громадян на охорону здоров'я

Права військовослужбовців та ветеранів

Права шахтарів

Міжнародна діяльність Уповноваженого

Інформація щодо тримання в Київському міському центрі судово-психіатричної експертизи учасників масових акцій не підтверджується.

Четвер, 06 лютого 2014, 11:36

Такий висновок було зроблено за результатами моніторингового візиту до Київського міського центру судово-психіатричної експертизи, який 4 лютого 2014 року здійснили працівники Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму разом із представниками громадських організацій Самсоною Л.С (БО «Благодійний фонд Світлани Лукач допомоги людям з інвалідністю») та Кравченко Р.І. (ВГО «Коаліція захисту прав інвалідів та осіб з інтелектуальною недостатністю»).

В ході візиту також перевірявся стан виконання рекомендацій, наданих за результатами попереднього візиту.

На момент відвідування на експертизі перебувало 12 осіб, 7 у стаціонарному відділенні для осіб, які не перебувають під вартою (з них одна жінка по цивільній справі), та 5 у стаціонарному відділенні для взятих під варту осіб.

У відділенні для осіб взятих під варту, з метою поліпшення умов перебування, проводиться ремонт приміщень за рахунок коштів, виділених Міністерством охорони здоров'я.

У зв'язку з проведенням ремонтних робіт, підекспертних тимчасово переведено у жіночу частину відділення (жінок на час відвідування на експертизі не перебувало).

Водночас, відвідуванням було встановлено, що в установі недотримуються в повному обсязі норми харчування. Прогулянковий дворик облаштовано неналежним чином (відсутня покрівля, недостатньо світла, немає лавок для сидіння), внаслідок чого особи які перебувають у центрі, жодного разу за весь період перебування не мали можливості здійснити прогулянку на свіжому повітрі.

У зв'язку із відсутністю спеціального приміщення для куріння, підекспертні курять прямо в кімнатах, що створює незручності для осіб, які не курять. Крім того, у стаціонарному відділенні для підекспертних, які не перебувають під вартою, передбачена можливість приймати душ лише два рази на тиждень, що є порушенням встановлених гігієнічних норм.

Після узагальнення зібрана в ході візиту інформація разом із рекомендаціями щодо усунення виявлених порушень буде спрямована до Міністерства охорони здоров'я для відповідного реагування.

14.02.2014 працівниками Секретаріату Уповноваженого з прав людини спільно з представниками громадськості здійснено моніторинг дотримання прав людини у Київському слідчому ізоляторі. Під час зазначеного візиту окремо приділялася увага порядку тримання ув'язнених, які за отриманою від ЗМІ інформацією, були поміщені в установу в період масових акцій протесту.

Моніторингова група відмітила, що на фоні певних позитивних змін проблеми, що призводять до порушення законних прав узятих під варту осіб і засуджених, продовжують мати місце. Також встановлено, що всі особи, які були затримані в період масових акцій протесту, на момент моніторингу за різними підставами звільнені з-під варти цієї установи.

Ситуація значно загострилася 18 лютого 2014 року, коли відбулися сутички між учасниками протесту та працівниками міліції на перехресті вулиць Інститутської та Шовковичної під час спроби мітингувальників пройти до

будівлі Верховної Ради, у якій мало відбутися засідання щодо постанови, яка відновлює редакцію Конституції 2004 року.

18 лютого під час протистояння між працівниками міліції та протестувальниками працівниками Секретаріату здійснювалося фіксування подій, у тому числі застосування надмірної сили працівниками міліції під час розгону демонстрації на вул. Інститутській. Цього ж дня працівники Секретаріату здійснювали моніторинг на вулицях Грушевського, Липській, Садовій з метою недопущення неналежного поведіння з затриманими під час їх поміщення та тримання в автозаках.

В ніч з 18 на 19 лютого 2014 року та протягом 19 лютого працівниками Секретаріату з метою забезпечення дотримання прав затриманих учасників протестних акцій постійно відвідувалися органи та підрозділи, підпорядковані ГУМВС України в м. Києві, зокрема, Дніпровське, Деснянське, Оболонське, Дарницьке, Подільське районні управління міліції, ТВМ № 1 Оболонського районного управління міліції. Дніпровське та Деснянське управління були відвідані двічі. Крім того, була відвідана Київська міська лікарня швидкої медичної допомоги. З усіма затриманими особами, які перебували у цих закладах, проводилися бесіди, фіксувалися виявлені стосовно них порушення.

Під час відвідування Дніпровського РУ працівники Секретаріату Уповноваженого забезпечили негайний допуск до двох затриманих, з якими вже працювали адвокати з центру надання безоплатної правової допомоги, інших адвокатів, які прибули до своїх підзахисних за укладеними угодами.

Окрім цього, в Дніпровському райуправлінні представники Уповноваженого поспілкувалися також з народними депутатами Лесею Оробець та Оксаною Продан, які на той час вже перебували в райуправлінні, а також медичними працівниками, які вже понад три години оглядали доставлених до управління затриманих та надавали їм необхідну допомогу.

Так, 19 лютого 2014 року під час моніторингового візиту до Дарницького РУ ГУМВС України в м. Києві було встановлено факти несвоєчасного надання медичної допомоги доставленим до райуправління громадянам з тілесними ушкодженнями, які, за їх твердженнями, вони отримали під час затримання та при цьому були жорстоко побиті працівниками міліції. З метою поновлення порушених прав людини і громадянина було негайно поінформовано старшого прокурора прокуратури Дарницького району м. Києва Сайногу О.М.

Крім того, була відвідана Київська міська лікарня швидкої медичної допомоги. З усіма затриманими особами, що перебували у цих закладах, проведено опитування та зафіксовані виявлені порушення. Зібрана інформація за зазначеним фактом після узагальнення спрямована до прокуратури м. Києва для відповідного реагування.

19 лютого 2014 року працівниками Секретаріату було здійснено візити до Голосіївського та Святошинського РВ ГУ МВС України з метою визначення кількості затриманих осіб, перевірки своєчасності забезпечення прав затриманих на вторинну безоплатну правову допомогу та медичну допомогу. Було встановлено, що до Голосіївського районного управління було доставлено 10 осіб, із яких двоє мали видимі тілесні ушкодження. На вимогу працівників

Уповноваженого було викликано швидку медичну допомогу. Крім того, на момент відвідування працівниками міліції не було здійснено повідомлення центру з надання правової вторинної допомоги про факт затримання осіб. У зв'язку з чим було зроблено відповідне зауваження начальнику районного управління та надіслано повідомлення до центру із зазначенням прізвищ усіх затриманих осіб.

Варто відмітити, що всупереч вимог чинного законодавства працівники міліції, які затримували учасників масових акції, жорстко застосовуючи спеціальні засоби, самі не надавали травмованим необхідної допомоги та не викликали до них лікарів. Після затримання, незважаючи на наявність тілесних ушкоджень, громадян доставляли до спеціальних автомобілів, де вони, так само не отримуючи необхідної допомоги, трималися тривалий час. І лише після їх доставляння до райуправлінь працівники останніх викликали до затриманих бригади швидкої медичної допомоги. Для прикладу, в Деснянському РУ, куди працівники Секретаріату Уповноваженого прибули на початку першої години ночі 19 лютого 2014 року, зустріли затриманого Т. у супроводі медпрацівника. Під час нетривалого спілкування з Т. з'ясувалося, що у нього виявлено переломи лівої руки та правої ноги, і що в такому стані, до доставляння в міліцію, він тримався в автозаку приблизно з 15 години дня. Всього ж з числа доставлених до цього райуправління затриманих з тілесними ушкодженнями різної тяжкості госпіталізовано шість мітингувальників.

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 8-351/14-66

« 25 » лютого 2014 р.

Прокурору м. Києва
Бескишкому М.Г.

Шановний Миколо Григоровичу!

19 лютого 2014 року під час моніторингових візитів до Дарницького РУ ГУМВС України в м. Києві та Київської ЛШМД працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини було встановлено факт побиття працівниками міліції А Олега Юрійовича, 28.01.1975 р.н., якого 18.02.2014 близько 22.00 год. було затримано на Майдані Незалежності в м. Києві, о 03.30 год. доставлено до органу досудового розслідування Дарницького райуправління міліції, а лише о 11.25 год. 19.02.2014 А О.Ю. госпіталізований до Київської ЛШМД.

Європейський суд з прав людини неодноразово наголошував, що застосування сили працівниками правоохоронних органів має відповідати критеріям необхідності, правомірності та пропорційності. Згідно з практикою Європейського суду з прав людини, за кожним фактом застосування сили має бути проведене ефективне розслідування, яке б дало змогу з'ясувати всі обставини справи та, у разі встановлення порушень прав людини, притягти винних осіб до відповідальності.

На підставі викладеного та керуючись ст. 101 Конституції України, п. 3 ст. 3, ст. 15, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини", п. 6.3, 6.4, 6.6 Положення про представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини № 7/8-12 від 26.07.2012, прошу провести об'єктивне та неупереджене розслідування за зазначеним фактом, та поінформувати Уповноваженого про його результати.

Додаток: на 4 арк.

З повагою

Ю.Л. Белоусов

Подальший стрімкий розвиток подій протягом 18-20 лютого 2014 року призвів до жахливої трагедії. Лише за офіційними даними загинуло понад 80 осіб, до лікувальних закладів було госпіталізовано сотні постраждалих із вогнепальними пораненнями.

20 лютого Уповноважений виступила із відкритою заявою, в якій закликала негайно припинити кровопролиття на вулицях Києва та міст України задля збереження людських життів. Уповноважений також визнала злочинними дії правоохоронців, які використали вогнепальну зброю проти мітингувальників¹².

УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Укр. | Рус. | Eng
YouTube f

Головна
Історія
Законодавство
Омбудсмен
Документи
Діяльність
Прес-служба
Бібліотека
ZMI

Гаряча лінія: 044-253-75-89, 0800-50-17-20
 Захист персональних даних: 253-11-35, 253-53-94

Хто і коли може
звернутися до
Уповноваженого?

Які звернення не
підлягають розгляду
Уповноваженим?

Порядок подання
звернень до
Уповноваженого

Звернутися
до Уповноваженого

ПРЕС-РЕЛІЗИ

◀
2014
▶

◀
лютого
▶

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Громадянські та особисті права

Економічні, соціальні та культурні права громадян

Політичні права громадян

Права дитини

Права інвалідів

Захист прав жінок

Права осіб, позбавлених волі

Права біженців

Захист прав співвітчизників за кордоном

Право громадян на охорону здоров'я

Права військовослужбовців та

Валерія Лутковська: «Жоден міжнародний стандарт не дозволяє правоохоронцям вести вогонь на ураження для припинення масових заворушень»

Четвер, 20 лютого 2014, 15:49

Останніми днями на вулицях Києва та міст України відбувається жахлива трагедія.

Станом на сьогодні за наявною інформацією загинуло близько п'ятдесяти осіб, але є інформація, що жертв значно більше.

Госпіталізовано сотні людей.

Сьогодні я особисто провела моніторинг київських лікарень, вони переповнені. Там знаходяться десятки людей із вогнепальними пораненнями.

Фактично на вулицях української столиці відбуваються воєнні дії.

Я звертаюсь до всіх, хто задіяний у цих подіях. Жодна політична криза не може бути виправданням у випадку смерті навіть однієї людини. Жодне політичне протистояння не варто того, щоб через нього гинули, ставали каліками, втрачали здоров'я сотні громадян України.

Жоден міжнародний стандарт не дозволяє правоохоронцям вести вогонь на ураження для припинення масових заворушень. Навпаки, міжнародні документи закликають до мінімізації шкоди внаслідок застосування сили. Інакше такі дії є злочином.

Я розумію, що ситуація зайшла в глухий кут, проте будувати державу на людській крові не можна.

В будь-якому випадку будь-який конфлікт має бути вирішений за столом переговорів, мирним шляхом. Шляхом політичного компромісу, взаємних справжніх кроків сторін назустріч одна одній.

В зв'язку із цим я закликаю, я прошу негайно припинити кровопролиття на вулицях Києва та міст України задля збереження людських життів. Ніколи не пізно зупинити стрілянину, щоб зберегти людські життя і людські долі.

¹² http://www.ombudsman.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3483:2014-02-20-13-51-24&catid=14:2010-12-07-14-44-26&Itemid=75

Починаючи з 19 лютого, працівники Секретаріату почали відвідувати медичні заклади з метою з'ясування реальної кількості постраждалих осіб, а також стану надання їх медичної допомоги. Крім того, перевірялася й інформація щодо можливих вивезень постраждалих працівниками міліції прямо з лікарень.

Так, зокрема, 19 лютого було перевірено інформацію щодо безпідставного вивезення працівниками міліції осіб з Київської міської клінічної лікарні №1. Встановлено, що 10 затриманих осіб було доставлено з Дніпровського райуправління міліції до лікарні для обстеження та надання висновків щодо можливості їх подальшого тримання в спецстановах МВС. Після обстеження один із затриманих був госпіталізований, інші дев'ять були доставлені до Ізолятора тимчасового тримання як такі, що не потребують стаціонарного лікування за висновками лікарів

20 лютого Уповноважена особисто відвідала Київську міську лікарню швидкої медичної допомоги (доставлено 16 осіб із вогнепальними пораненнями), 17-ту клінічну лікарню (доставлено 22 особи із вогнепальними пораненнями, в т.ч. 2 міліціонери) та 12-ту лікарню (доставлено 15 осіб, з них 13 з вогнепальними пораненнями).

Під час спілкування з головними лікарями, всі вони майже в один голос висловили своє захоплення звичайними людьми, які постійно приносять до лікарень медикаменти, завдяки чому вдається надавати належну медичну допомогу. Своїх фахівців надавали медичні інститути різного профілю, а також медичний університет.

21 лютого 2014 року у терміновому порядку було перевірено інформацію щодо загибелі від вогнепальних поранень громадянина Грузії Давіда Капіані. З'ясувалося, що Давід Кіпіані вогнепальних поранень не має, а попередньою причиною смерті дійсно є серцева недостатність.

Окремо варто звернути увагу й на новий для України феномен – організація владою контр-демонстрацій за участю так званих «тітушок», створення за їхньою участю різного роду провокацій, а в окремих випадках – навіть залучення до охорони органів державної влади. При цьому, в багатьох випадках зазначені особи були озброєні ножами, дерев'яними палицями та металевими прутами й трубами.

Згодом, під час протистоянь, всі спостерігали, як правоохоронці не тільки не перешкоджають жорстоким нападам «тітушок» на демонстрантів, а й спільно з ними б'ють, не рідко до смерті, громадян. Такі випадки були зафіксовані в багатьох містах і, зокрема, у Києві, Дніпропетровську, Харкові, Черкасах.

Особисто свідком таких дій «тітушок» став Представник Уповноваженого Михайло Чаплига, який на запрошення ГО «Альянс-Майдан» брав участь у якості експерта на першому Форумі Євромайданів у Харкові.

Керівні принципи ОБСЄ зі свободи мирних зібрань передбачають, що держава має забезпечувати охорону порядку під час зібрання на основі позиції прав людини. Підхід до підтримання порядку під час зборів на основі позицій

прав людини вимагає, щоб органи влади, насамперед, враховували свій обов'язок сприяти реалізації права на свободу зібрань. На державу покладено позитивне зобов'язання щодо прийняття розумних і належних заходів, які покликані забезпечити, щоб учасники мирних зібрань не боялися застосування фізичного насилля. У більш широкому сенсі на державу також покладено позитивний обов'язок щодо захисту права на життя (стаття 6 МПГПП, стаття 2 ЄКПЛ) та права на свободу від нелюдського і такого, що принижує гідність, поводження (стаття 7 МПГПП, стаття 3 ЄКПЛ). Ці права закріплюють деякі з основоположних цінностей, які захищені міжнародним законодавством про права людини, що не дозволяє ніяких відхилень. Дії з охорони порядку під час зборів повинні також здійснюватися з дотриманням принципів законності, пропорційності і недискримінації.

21 лютого, за результатами зустрічі з представниками правозахисних організацій, зокрема, Асоціації українських моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органів (УМДПЛ), Асоціації незалежних моніторів та Харківським інститутом соціальних досліджень Уповноважений з прав людини Валерія Лутковська запропонувала створити механізм спільних із громадськістю проваджень.

Зокрема, під час обговорення результатів реалізації положень Меморандуму про співпрацю між Уповноваженим з прав людини та УМДПЛ, виконавчий директор УМДПЛ Вадим Пивоваров підтримав таку пропозицію та зазначив, що успішний дворічний досвід взаємодії в рамках підписаного Меморандуму дозволяє на рівні відповідних нормативних документів Уповноваженого формалізувати та закріпити напрацьовані механізми співпраці і, зокрема, дієву практику взаємодії з відділом спеціальних проваджень Уповноваженого.

«Світовий досвід показує, що найефективнішою формою проведення проваджень у випадку, коли мова йде про масові та системні порушення прав людини, є саме залучення громадськості, правозахисників та експертів до участі у таких провадженнях», – зазначила Валерія Лутковська під час зустрічі.

Механізм спільних із громадськістю проваджень буде передбачати співпрацю із громадськістю у таких напрямках, як:

- виявлення системних порушень прав людини;
- збір доказів порушення прав людини, їх узагальнення та підготовка висновків;
- аналіз динаміки стану дотримання прав людини у визначеній провадженням сфері;
- підготовка проектів актів реагування Уповноваженого;
- контроль за виконанням актів реагування Уповноваженого в межах законодавства.

Першим провадженням, до якого вже залучена громадськість за цим механізмом, є провадження щодо подій в Україні з 30 листопада 2013 року, в тому числі за фактами смертей, катувань, ненадання адекватної та своєчасної

медичної та правової допомоги затриманим особам, неінформування рідних про факти затримання тощо.

Враховуючи той факт, що станом на 24 лютого до Секретаріату Уповноваженого не надійшло інформації від Генеральної прокуратури та МВС про результати розслідувань та службових перевірок за наслідками розгляду подань Уповноваженого, а також з метою всебічного та повного службового розслідування за фактами грубих порушень прав та свобод людини з боку працівників органів внутрішніх справ, Валерія Лутковська звернулася із листами до Уповноваженого по контролю за діяльністю Генеральної прокуратури України Олега Махніцького та виконуючого обов'язки Міністра внутрішніх справ Арсена Авакова, в яких рекомендувала їм долучити копії раніше направлених до МВС та ГПУ актів реагування Уповноваженого для їх подальшого врахування.

У зв'язку з організаційними змінами, що відбулися останнім часом у Генеральній прокуратурі та Міністерстві внутрішніх справ, Уповноважений з прав людини висловила сподівання на об'єктивний та ефективний розгляд ними провадження щодо виявлених порушень прав і свобод людини під час подій, які відбулися у м. Києві та інших регіонах України.

25 лютого Уповноваженим було оприлюднено Порядок залучення громадськості до проваджень Уповноваженого про порушення прав і свобод людини¹³.

ПРЕС-РЕЛІЗИ

2014 лютого

Пн Вт Ср Чт Пт Сб Нд

1 2

3 4 5 6 7 8 9

10 11 12 13 14 15 16

17 18 19 20 21 22 23

24 25 26 27 28

Громадянські та особисті права

Економічні, соціальні та культурні права громадян

Політичні права громадян

Права дитини

Права інвалідів

Захист прав жінок

Права осіб, позбавлених

Оприлюднено Порядок залучення громадськості до проваджень Уповноваженого про порушення прав і свобод людини

Вівторок, 25 лютого 2014, 16:07

У випадках відкриття провадження Уповноваженого з прав людини щодо резонансних порушень прав людини, Уповноважений буде залучати до реалізації провадження представників громадськості та міжнародних експертів.

Співпраця з громадськістю здійснюватиметься у сфері виявлення системних порушень прав людини, збору доказів порушення прав людини, їх узагальнення та підготовка висновків. Крім того, громадськість буде залучатись до аналізу динаміки стану дотримання прав людини у визначеній провадженням сфері, до підготовки проектів актів реагування Уповноваженого та контролю за виконанням актів реагування Уповноваженого в межах законодавства.

Після узгодження заходів в рамках провадження Уповноважений за необхідності видаватиме представникам громадських організацій персональні довіреності для реалізації таких заходів.

Основними принципами провадження, яке здійснюється спільно із громадськістю є об'єктивність і неупередженість, дотримання законності, дотримання конфіденційності та узгодженість дій учасників провадження.

Детальніше з Порядком залучення Уповноваженим з прав людини громадськості до проваджень про порушення прав і свобод людини можна ознайомитись на офіційному сайті Уповноваженого у розділі «Доступ до публічної інформації».

¹³ http://www.ombudsman.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3490:2014-02-25-14-08-03&catid=14:2010-12-07-14-44-26&Itemid=75

Рекомендації

Наведені факти порушень прав людини, а також аналіз, проведений Уповноваженим з прав людини, дозволяють, узагальнюючи всі виявлені системні проблеми, дати такі рекомендації:

Верховній Раді України:

1. Прийняти закон про свободу мирних зібрань, як того вимагає вже друге рішення Європейського суду з прав людини, в якому передбачити чіткі правила для всіх учасників мирних зібрань, і особливо – для працівників міліції, в тому числі передбачивши вичерпний перелік підстав для втручання під час реалізації права на мирні зібрання. Закон повинен встановити чіткі і виключні підстави та способи для обмеження свободи мирних зібрань в інтересах, що охороняються частиною першою статті 39 Конституції України; подолати практику притягнення до адміністративної відповідальності організаторів та учасників мирних за своїм характером зібрань, які не вчиняли правопорушень.

2. Внести зміни до Закону України «Про міліцію», якими передбачити введення для працівників міліції, які несуть службу у форменому одязі, індивідуальних розпізнавальних знаків, а також встановити чіткі норми застосування спеціальних засобів.

Вищому спеціалізованому суду з розгляду цивільних та кримінальних справ:

Узагальнити практику застосування суддями статті 206 КПК України з метою з'ясування системних проблем під час реалізації обов'язків, передбачених частинами 3 та 5 цієї статті, щодо звільнення осіб, затриманих за відсутності передбачених законом підстав для затримання особи без ухвали слідчого судді, суду; а також обов'язків, передбачених частинами 6 та 7 цієї статті, у випадках, коли особа заявляє про застосування до неї насильства під час затримання або тримання в уповноваженому органі державної влади, або якщо її зовнішній вигляд, стан чи інші відомі слідчому судді обставини дають підстави для обґрунтованої підозри порушення вимог законодавства під час затримання або тримання в уповноваженому органі державної влади; розробити рекомендації судам нижчих інстанцій про недопущення порушень гарантій, передбачених статтею 206 КПК України.

Генеральній прокуратурі України:

1. За кожним фактом застосування працівниками міліції сили, спеціальних засобів та зброї забезпечити проведення ефективного розслідування з урахуванням практики Європейського суду з прав людини, яке б дозволило з'ясувати всі обставини справи та, у разі встановлення порушень прав людини, притягти винних осіб до відповідальності.

2. Забезпечити неухильне виконання вимог частини 1 ст. 214 КПК України щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань

за повідомленнями про вчинене кримінальне порушення працівниками правоохоронного органу.

3. Забезпечити належний прокурорський нагляд за дотриманням норм Кримінального процесуального кодексу України в частині забезпечення прав людини, вживати заходів прокурорського реагування за кожним випадком:

- затримання особи уповноваженою службовою особою без ухвали слідчого судді, суду за відсутності підстав, передбачених частиною 1 ст. 208 КПК;

- необ'єктивного фіксування в протоколі затримання особи місця, дати і точного часу (години і хвилини) затримання відповідно до положень ст. 209 КПК України;

- невиконання слідчим обов'язку, передбаченого частиною 3 ст. 210 КПК України, щодо проведення перевірки для вирішення питання про відповідальність осіб, винуватих у несвоєчасному доставленні затриманої особи до підрозділу досудового розслідування;

- ненадання затриманій особі службовою особою, що здійснила затримання, можливості негайно повідомити про своє затримання та місце перебування близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб за вибором цієї особи (чи не здійснення такого повідомлення самостійно у випадках, передбачених законодавством) всупереч вимогам частини 1 ст. 213 КПК України;

- невиконання уповноваженою службовою особою, що здійснила затримання, або службовою особою, відповідальна за перебування затриманих, вимог частин 4, 5 ст. 213 КПК України щодо негайного повідомлення про це затримання органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги.

4. Забезпечити належний контроль за законністю затримання за підозрою у скоєнні злочинів осіб причетних до участі у масових заходах, обґрунтованістю наявними доказами клопотань щодо обрання запобіжних заходів таким особам у суді.

Міністерству внутрішніх справ України:

1. Установити системи відеоспостереження на входах до всіх без винятку органів і підрозділів внутрішніх справ, у чергових частинах, коридорах, слідчих кімнатах з архівацією відеоінформації не менше одного місяця.

2. Забезпечити належний облік осіб, які перебувають у приміщеннях органів внутрішніх справ, та щоденний контроль за веденням журналів обліку доставлених, відвідувачів та запрошених відповідно до вимог Інструкції, затвердженої наказом МВС України від 28.04.2009 № 181.

3. Організувати належне виконання обов'язку щодо невідкладного інформування центрів з надання безоплатної правової допомоги про затримання осіб відповідно до вимог ст. 213 КПК України, Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363.

4. Забезпечити негайне повідомлення рідних і близьких про затримання осіб як в адміністративному порядку, так і за підозрою у скоєнні злочину.

5. Виключити випадки перевищення дозволених термінів тримання осіб у камерах ІТТ та кімнатах для затриманих та доставлених чергових частин міськрайлінорганів.

6. Забезпечити належне виконання обов'язків, визначених вимогами ст. 212, ч. 5 ст. 213 КПК України службовими особами, відповідальними за перебування затриманих осіб.

7. Обладнати в органах і підрозділах внутрішніх справ кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів відповідно до вимог Положення, затвердженого наказом МВС від 18.12.2003 № 1561.

8. Розробити та затвердити нормативним актом МВС єдині форми облікових документів, що мають вестися службовими особами, відповідальними за перебування затриманих відповідно до вимог ст. 212 КПК України.

9. Припинити практику тримання осіб у непризначених для цього місцях (кабінетах, коридорах тощо).

10. Розробити та затвердити нормативно-правовий акт МВС щодо фіксації випадків надання медичної допомоги не лише тим особам, які перебувають в чергових частинах і кімнатах для затриманих та доставлених, а й в усіх інших приміщеннях органів і підрозділів внутрішніх справ.

11. Проаналізувати стан та ефективність вивчення питань дотримання прав людини під час підготовки фахівців, підвищення кваліфікації та спеціалізації працівників органів внутрішніх справ на базі вищих навчальних закладів МВС, в училищах професійної підготовки працівників міліції та системі службової підготовки. У разі необхідності вжити заходів щодо запровадження навчальних програм та курсів з проблематики дотримання прав людини в діяльності органів внутрішніх справ. Передбачити обов'язкове щорічне складання заліків з тематики прав людини в системі професійної підготовки.

12. Передбачити під час проведення комплексного випробування за результатами навчання осіб, зарахованих на висунення на посади номенклатури МВС, перевірку знань (іспит) з питань дотримання прав людини в діяльності органів внутрішніх справ.

13. Виключити випадки участі в забезпеченні охорони громадського порядку під час проведення масових заходів, громадських формувань сумнівного походження (чи характеру), окрім формувань, зареєстрованих у порядку, передбаченому Законом України "Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону" (№1835-III від 22.06.2000), й виключно на території адміністративно-територіальної одиниці де вони зареєстровані.

14. Ні за яких обставин не допускати використання членами зазначених громадських формувань спеціальних чи підручних засобів, окрім дозволених законом засобів індивідуального захисту та самооборони, й виключно за наявності законних підстав.

